

JAARVERSLAG 2005

Verslag van de werkzaamheden van het College van toezicht op de kansspelen en van de ontwikkeling van de kansspelen in Nederland, ingevolge artikel 33, derde lid, van de Wet op de kansspelen.

Den Haag, juni 2006

De kerntaak van het College is het houden van toezicht op de naleving van de Wet op de kansspelen door de vergunninghouders van de landelijke kansspelen (Nederlandse Staatsloterij, BankGiro Loterij, Sponsor Loterij, Nationale Postcode Loterij, De Lotto, Scientific Games en Holland Casino). Daarnaast adviseert het College over het verlenen, wijzigen en intrekken van de vergunningen voor deze landelijke kansspelen, alsmede over het verlenen van instemming met de statuten en reglementen van de kansspelvergunninghouders. Gaandeweg is het College ook de meer algemene beleidsadvisering tot zijn primaire taak gaan rekenen.

Transparantie en consistentie zijn de uitgangspunten van het College bij de uitoefening van zijn taak. Transparantie speelt in het bijzonder in verband met de toezichtfunctie. Het College staat voor het op een maatschappelijk aanvaardbare wijze laten verlopen van de landelijke kansspelen en het inzichtelijk maken van prijzen, kosten en afdrachten aan de goede doelen en de schatkist. Consistentie speelt vooral in de adviesfunctie. Het College spant zich ervoor in dat de kansspelvergunninghouders zo veel mogelijk op gelijke voorschriften mogen rekenen van het vergunningverlenende ministerie van Justitie.

Inhoudsopgave

blz. 7	Inleiding
blz. 9	Deel I Verslag van de werkzaamheden
blz. 11	Algemene aangelegenheden
blz. 13	Adviezen
blz. 14	Toezicht
blz. 15	Onderzoeken
blz. 17	Internationale aangelegenheden
blz. 19	Deel II Ontwikkeling van de kansspelen in Nederland
blz. 21	Algemeen
blz. 25	Nederlandse Staatsloterij
blz. 29	Nationale Goede Doelen Loterijen
blz. 35	De Lotto
blz. 39	Scientific Games
blz. 43	Holland Casino
blz. 47	Deel III Bijlagen
blz. 49	Samenstelling van het College
blz. 50	Uitgavenoverzicht
blz. 52	Beheersafspraken
blz. 53	Herziene procedureregels klachtenafhandeling
blz. 54	Overzicht van in 2005 uitgebrachte adviezen
blz. 56	brief van 29 maart 2005 inzake speelautomatenhallen
blz. 58	brief van 7 juli 2005 inzake concept-gedragcode promotionele kansspelen
blz. 60	brief van 29 september 2005 inzake speelautomatenhallen
blz. 62	brief van 24 november 2005 inzake wijziging Wet op de kansspelbelasting
blz. 63	Titel VIa van de Wet op de kansspelen
blz. 65	Besluit College van toezicht op de kansspelen
blz. 69	Reglement van orde
blz. 71	Macro-verdeelsleutel

Inleiding

Ingevolge artikel 33, derde lid, van de Wet op de kansspelen brengt het College vóór 1 juli van ieder jaar een verslag uit van zijn werkzaamheden en van de ontwikkeling van de kansspelen in Nederland. Het jaarverslag bestaat uit drie delen. Deel I bevat een beknopt verslag van de werkzaamheden van het College. De daarbij behorende bijlagen zijn opgenomen in deel III. Deel II bevat een beschrijving van de ontwikkeling van de kansspelen in Nederland. Aangezien de toezicht- en adviestaak van het College zich beperkt tot de vergunninghouders van de landelijke kansspelen, beperkt ook de beschrijving zich tot deze kansspelen. Het verslag en de beschrijving zijn overwegend van feitelijke aard. In deze inleiding wil het College zijn opvatting geven over de beleidsontwikkelingen die zich in het verslagjaar hebben voorgedaan.

Het toenmalig kabinet heeft in 2000 besloten dat het wenselijk is een nieuw orgaan op te richten dat operationeel toezicht houdt op de landelijke kansspelvergunninghouders. De huidige Minister van Justitie heeft aangegeven dat hij het toezicht op de kansspelen graag onder zijn directe verantwoordelijkheid wil positioneren. Het College pleit daarentegen voor een zelfstandig bestuursorgaan voor de uitoefening van het toezicht. Tegen de achtergrond van deze discussie heeft het College het initiatief genomen voor een rechtsvergelijkend onderzoek naar het toezicht op de kansspelen in Europa. Met dit onderzoek beoogt het College een zo objectief mogelijke bijdrage te leveren aan het verdere politieke debat over de toekomst van het toezicht op de kansspelen in Nederland. Het onderzoek is uitgevoerd door Research voor Beleid b.v. en de resultaten van het onderzoek zijn gepresenteerd en bediscussieerd op het op 16 januari 2006 gehouden seminar ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van het College, met als thema *de toekomst van het toezicht*.

Het onderzoek is inventariserend van aard en spreekt geen oordeel uit over de keuze voor een onafhankelijke toezichthouder of toezicht onder directe verantwoordelijkheid van een minister. Beide varianten, en allerlei mengvormen daartussen, komen in de onderzochte 22 Europese landen voor. Er zijn ook landen (waaronder Nederland) waarin meerdere organisatievormen naast elkaar bestaan, hoewel dat niet altijd als even wenselijk wordt beschouwd. De keuze voor een toezichthouder onder het ministerie of een onafhankelijke organisatie is blijkens het onderzoek vooral afhankelijk van de heersende bestuurscultuur en de politieke voorkeur. Het College is van opvatting dat een onafhankelijke toezichthouder op het terrein van de kansspelen niet alleen wenselijk, maar ook noodzakelijk is. Het College pleit voor een zelfstandig bestuursorgaan, dat daartoe kwalitatief en kwantitatief voldoende toegerust moet zijn en slagvaardig kan optreden. Blijkens de discussie tijdens het seminar op 16 januari 2006 en eerder gehouden debatten lijkt er in de Tweede Kamer een brede steun te zijn voor een dergelijke onafhankelijke *regulator*.

Het huidige kansspelbeleid is verwoord in een brief van 10 februari 2005 van de Minister van Justitie aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal (Kamerstukken II, 2004 – 2005, 24 557 29 800 VI, nr. 47). Het College heeft al eerder te kennen gegeven verheugd te zijn dat de Minister van Justitie vrijwel geheel afstand heeft genomen van de in het kader van de operatie Marktwerking, Deregulering en Wetgevingskwaliteit (MDW) ontwikkelde voorstellen tot liberalisering van de kansspelmarkt. Het huidige kansspelbeleid is terughoudender dan het in het verleden geweest is. In het bijzonder de terughoudendheid met het toestaan van productvernieuwing verklaart naar het zich laat aanzien ook voor een belangrijk gedeelte de afvlakking van de omzetgroei in 2005. De omzet van de vergunninghouders waarop het College toezicht houdt is in vergelijking met het voorgaande jaar nog geen 2% gestegen. Ten aanzien van de gegenereerde bruto spelopbrengst, dat wil zeggen inleg minus uitgekeerde prijzen – dus het bedrag van anderhalf miljard euro dat de spelersgemeenschap in totaal aan de vergunninghouders heeft verloren – is er zelfs sprake van een daling van ruim 1%. Deze daling wordt overigens vooral veroorzaakt door de verhoging van het prijzengeld bij de goede doelen loterijen als gevolg van de afdrachtverlaging van 60% naar 50% aan de goede doelen per 1 september 2004.

In het verslagjaar zijn door het College 34 schriftelijke klachten over de vergunninghouders van de landelijke kansspelen ontvangen en afgehandeld. Deze hebben betrekking op de Nederlandse Staatsloterij (3), Nationale Goede Doelen Loterijen (24) en De Lotto (7). Daarnaast heeft het College ook enkele tientallen klachten via telefoon en vooral via e-mail ontvangen, die niet gevolgd zijn door een formele schriftelijke klacht. Het gaat hier vooral om de wervingsactiviteiten en incassopraktijken van Nationale Goede Doelen Loterijen. Bijvoorbeeld over het 1 op 5 win spel van de BankGiro Loterij en het BMW-spel van de Nationale Postcode Loterij, omdat daarbij pas gaandeweg duidelijk werd dat het gaat om de aanschaf van (extra) loten. Klagers is bericht dat het College dit onder de aandacht van de Minister van Justitie heeft gebracht, welke Nationale Goede Doelen Loterijen hierop ook heeft aangesproken. Een ander voorbeeld is de jubileumtrekking c.q. jubileumtoeslag van Nationale Goede Doelen Loterijen. Tegen het advies van het College heeft de Minister van Justitie besloten om daarvoor een zogenoemde *opt out* constructie toe te staan. Vanwege de commotie die daaromtrent is ontstaan heeft de jubileumtoeslag uiteindelijk geen doorgang gevonden. Het College spreekt de hoop uit dat met de inwerkingtreding van de reclamecode kansspelen per 15 februari 2006 deze klachten tot het verleden zullen gaan behoren.

Ook Holland Casino is regelmatig in het nieuws geweest, in het bijzonder in verband met de beweerdelijk facilitaire rol bij witwasconstructies. Voor zover het College kan overzien – het College is immers geen operationele toezichthouder – houdt Holland Casino zich evenwel aan de wettelijke voorschriften ter zake. De berichtgeving omtrent Holland Casino lijkt dan ook eerder te zijn ingegeven door sensatiezucht dan door zorgen over de integriteit van het casinowezen. Overigens merkt het College hier nog op dat het in het verslagjaar geen enkele klacht over Holland Casino heeft ontvangen, terwijl er toch sprake is van 6 miljoen bezoeken op jaarbasis.

Naast de eigenlijke speelcasino's heeft het verschijnsel van speelautomatencasino's zijn intrede gedaan. Reeds in zijn jaarverslag over 1998 heeft het College erop gewezen dat de introductie in speelautomatenhallen van gekoppelde automaten met een gezamenlijke (jackpot)prijs en van de zogenoemde *meerspelers* betekent dat het gehele ondersegment van de casinomarkt voortaan (elektronisch in de vorm van automaten) beschikbaar zal zijn in bijna 300 speelautomatenhallen. Daarbij heeft het College zich de vraag gesteld of Nederland niet wordt 'verrijkt' met bijna 300 minicasino's. Inmiddels blijkt uit de praktijk dat die vraag bevestigend kan worden beantwoord. Het is dan ook op dit punt dat het College in een brief van 29 maart 2005 aan de Minister van Justitie zijn zorgen heeft uitgesproken over de huidige wildgroei van *pseudo casino's* in Nederland. Overigens heeft het College met instemming kennis genomen van het beleidsvoornemen van de Minister van Justitie om de term casino te reserveren voor de vestigingen van Holland Casino.

Regelmatig komt de vraag aan de orde of het Nederlandse casinomonopolie wel verenigbaar is met het EU-verdrag. In een uitspraak van de rechtbank van Breda d.d. 2 december 2005 heeft de rechtbank aangegeven dat in het geval niet alsnog door de Minister(s) kan worden aangetoond dat sprake is van samenhang en stelselmatigheid in het overheidshandelen aangaande de regulering van speelcasino's, de rechtbank van oordeel is dat de rechtvaardiging voor het monopolie van Holland Casino ontbreekt. Deze uitspraak staat evenwel enigszins op gespannen voet met een op 18 februari 2005 door de Hoge Raad gewezen arrest in een kort geding geschil tussen De Lotto en de Engelse aanbieder van (sport)weddenschappen Ladbrokes. Daarin verwerpt de Hoge Raad uitdrukkelijk het argument van Ladbrokes dat de Wet op de kansspelen in strijd is met het vrije verkeer van diensten in de EU. Ook het Gambelli arrest van het Europees Hof van Justitie staat volgens de Hoge Raad niet in de weg aan het verbod dat Ladbrokes door de Nederlandse rechter is opgelegd. Het College verwacht vooralsnog dan ook niet dat er op afzienbare termijn een einde zal komen aan het casinomonopolie.

DEEL I

VERSLAG VAN DE WERKZAAMHEDEN

Algemene aangelegenheden

Samenstelling

Het College bestaat uit zeven door de Kroon benoemde onafhankelijke leden en wordt bijgestaan door een ambtelijk secretariaat (zie artikel 36 van de Wet op de kansspelen en de artikelen 11 tot en met 17 van het Besluit College van toezicht op de kansspelen). De samenstelling van het College in het verslagjaar is opgenomen in deel III van dit jaarverslag.

Vergaderingen

Het College heeft in het tiende verslagjaar elf maal vergaderd. Het College heeft een aantal vergaderingen telkens een gedeelte van de tijd besteed aan informatieve gedachtesessies met de vergunninghouders waar het College toezicht op houdt. Zo heeft het College ter vergadering twee maal gesproken met vertegenwoordigers van Holland Casino en De Lotto (waarvan een maal ten kantore van De Lotto) en een maal met vertegenwoordigers van de Nederlandse Staatsloterij, Nationale Goede Doelen Loterijen en Scientific Games. Verder heeft het College ter vergadering twee maal gesproken met vertegenwoordigers van Research voor Beleid in het kader van een rechtsvergelijkend onderzoek naar het toezicht op de kansspelen in Europa en een maal met professor Cyrille Fijnaut ter voorbereiding van het seminar ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van het College. Tenslotte is een van de vergaderingen van het College gehouden tijdens een werkbezoek aan Zweden en marge van het congres van de European Association for the Study of Gambling (EASG).

Overige activiteiten

Op 17 januari 2005 heeft het College een nieuwjaarsbijeenkomst gehouden in *Escher in het Paleis Lange Voorhout* te Den Haag voor relaties van het College. Tijdens deze bijeenkomst heeft mr. M.B.W. Biesheuvel, advocaat bij De Brauw Blackstone Westbroek, een korte beschouwing gehouden over de Europeesrechtelijke dimensie van de kansspelen.

De voorzitter en de secretaris van het College hebben in het kader van een overeengekomen periodiek overleg op 28 juni 2005 een onderhoud gehad met Minister Donner van Justitie, ter gelegenheid waarvan tevens de aanbidding van het vorig jaarverslag heeft plaatsgevonden. Daaraan voorafgaand heeft nog een overleg plaatsgevonden van de voorzitter van het College met de Minister van Justitie op 18 februari 2005, alsmede met de Secretaris-Generaal van het ministerie van Justitie op 8 maart 2005.

Een vertegenwoordiging van het College is aanwezig geweest bij de op 17 januari 2005 in het Circustheater in Scheveningen gehouden afscheidsbijeenkomst van de voorzitter van de Raad van Commissarissen van Holland Casino, bij een op 13 mei 2005 gehouden bijeenkomst in Holland Casino Breda van het Gaming Regulators European Forum (GREF), bij de op 5 juni 2005 verreden koers *de gouden zweep* op draf- en renbaan Duindigt, alsmede bij het Algemeen Overleg over het kansspelbeleid in de Tweede Kamer op 8 december 2005.

Ter gelegenheid van een bezoek aan Nederland van een delegatie van de Finse kansspelorganisatie RAY heeft onder andere op 9 september 2005 een overleg ten kantore van het College plaatsgevonden. Zie voor de verdere internationale activiteiten van het College het hierna opgenomen afzonderlijke onderdeel inzake internationale aangelegenheden.

Het secretariaat onderhoudt de dagelijkse externe contacten van het College. Het gaat hier om veelvuldige contacten met de vergunninghouders van de landelijke kansspelen, de betrokken ministeries, andere betrokkenen op het terrein van de kansspelen, begunstigen van de landelijke kansspelen, onderzoekers en wetenschappers, vertegenwoordigers van de gokhulpverlening, buitenlandse collega-toezichthouders, etc. Verder is het secretariaat ook gaandeweg steeds meer als informatiepunt gaan fungeren voor vertegenwoordigers van de pers en voor burgers die vragen hebben op het terrein van de kansspelen. Voor zover de vragen geen betrekking hebben op het eigenlijke werkterrein van het College, worden betrokkenen overigens doorverwezen naar het Projectbureau kansspelen van het ministerie van Justitie.

Financieel beheer College

Ingevolge artikel 22, eerste lid, van het Besluit College van toezicht op de kansspelen zendt het College jaarlijks vóór 1 september aan de Minister van Justitie een bestedingsplan voor het daaropvolgende kalenderjaar met betrekking tot de aan de taakvervulling van het College verbonden uitgaven. Volgens het tweede lid van dat artikel bekostigt de Minister van Justitie de uitgaven van het College overeenkomstig het goedgekeurde bestedingsplan. De uitgaven over het verslagjaar bedragen (op kasbasis) 474.080 euro. Het uitgavenoverzicht 2004-2006 en de daarbij behorende toelichting zijn opgenomen in deel III van dit jaarverslag.

Tussen het College en het ministerie van Justitie zijn nadere afspraken gemaakt over het financieel beheer. Deze beheersafspraken zijn eveneens in deel III opgenomen. Ingevolge de beheersafspraken rapporteert het College per vier maanden op welke wijze de beschikbare middelen zijn aangewend. Die rapportage bevat uitsluitend een interne verantwoording met betrekking tot de aan de taakvervulling van het College verbonden uitgaven in het kader van de jaarplancyclus van het ministerie van Justitie.

Wettelijke regelingen

De tekst zoals deze thans luidt van Titel VIa van de Wet op de kansspelen en het Besluit College van toezicht op de kansspelen, alsmede van het Reglement van orde van het College van toezicht op de kansspelen, is opgenomen in deel III van dit jaarverslag.

Nigeriaanse loterijfraude

Vrijwel dagelijks krijgt het College klachten en verzoeken om informatie inzake Nigeriaanse loterijfraude. Het gaat hier om vanuit Nederland opererende West-Afrikaanse criminele netwerken, die mensen in doorgaans niet-Europese landen ervan proberen te overtuigen dat zij een grote prijs in een gratis verloting hebben gewonnen, maar dat alvorens de prijs in ontvangst kan worden genomen een administratieve vergoeding is verschuldigd. Daarbij worden de Engelse naam van het College, maar ook de namen van Collegeleden en die van diens medewerkers misbruikt. Ook meer in het algemeen komt de naam van Nederland in een kwaad daglicht te staan door het – door veel gedupeerden aldus ervaren – niet aanpakken van deze loterijfraude. Het College heeft een en ander nogmaals onder de aandacht gebracht van het Landelijk Openbaar Ministerie en van het Korps Landelijke Politie Diensten. Dit heeft evenwel in het verslagjaar tot weinig zichtbare resultaten geleid.

Adviezen

Adviezen inzake vergunningen, statuten en reglementen

In het verslagjaar heeft het College 17 adviezen uitgebracht op grond van artikel 34 van de Wet op de kansspelen (adviezen inzake vergunningen, statuten en reglementen van de vergunninghouders van de landelijke kansspelen). Deze 17 adviezen zijn uitgebracht op basis van in totaal 21 adviesaanvragen van de Minister van Justitie. Een overzicht van de uitgebrachte adviezen is opgenomen in deel III van dit jaarverslag. De gemiddelde termijn tussen adviesaanvraag en het uitbrengen van het advies bedraagt iets meer dan vier weken. In deel II van dit jaarverslag wordt nader ingegaan op de inhoud van de door het College uitgebrachte adviezen en de reactie daarop van de Minister van Justitie.

Overige adviezen

Desgevraagd brengt het College ook andere adviezen uit, voor zover deze betrekking hebben op de uitvoering van de Wet op de kansspelen. In het verslagjaar heeft het College acht van dergelijke adviezen uitgebracht: brief van 19 januari 2005, nr. C.055/05, inzake concept-wetsvoorstel kansspelen via internet (het College kan zich in grote lijnen vinden in de gekozen benadering om voor een beperkte duur met één vergunninghouder een proef te houden met interactieve kansspelen via internet); brief van 24 februari 2005, nr. C.142/05, inzake entreeverboden en bezoekbeperkingen in speelautomatenhallen (het College stelt voor te overwegen om voor de speelautomatenhallen in Nederland een soortgelijk (registratie)systeem als bij Holland Casino te verplichten); brief van 29 maart 2005, nr. C.220/05, inzake speelautomatenhallen (het College spreekt nog eens nadrukkelijk zijn zorgen uit over de huidige wildgroei van pseudo casino's in Nederland – dit advies is integraal opgenomen in deel III van dit jaarverslag); brief van 28 april 2005, nr. C.299/05, inzake beleidslijn nevenactiviteiten (alles bijeengenomen is het College van opvatting dat de uitwerking en het effect van de beleidslijn niet kunnen overtuigen); brief van 7 juli 2005, nr. C.510/05, inzake aanpak bestrijding kansspelen via internet (het College is verheugd dat daadwerkelijk een aanvang wordt gemaakt met de aanpak van (illegale) interactieve kansspelen op internet en ziet de resultaten daarvan met belangstelling tegemoet); brief van 7 juli 2005, nr. C.501/05, inzake concept-gedragscode promotionele kansspelen (het geheel overziend komt het College tot de conclusie dat de voorliggende code geen bijdrage levert aan een restrictief kansspelbeleid – dit advies is integraal opgenomen in deel III van dit jaarverslag); brief van 29 september 2005, nr. C.751/05, inzake speelautomatenhallen (het College heeft met instemming kennis genomen van de brief van de Minister van Justitie d.d. 12 september 2005 aan de Voorzitter van de Tweede Kamer, waarin hij een volledige en betrouwbare registratie aankondigt van het aantal speelhallen, het aantal opgestelde speelautomaten, het aantal meerspelers en het aantal spelersplaatsen; de thans in deze brief vermelde aantallen speelautomaten bevestigen de eerdere constatering van het College dat de door de Minister van Justitie in de evaluatie van de Speelautomatentitel gesignaleerde terugloop in het aantal hallen niet juist is – dit advies is integraal opgenomen in deel III van dit jaarverslag); alsmede brief van 24 november 2005, nr. C.911/05, inzake wijziging Wet op de kansspelbelasting (volgens het College is een meeropbrengst te verwachten van ongeveer slechts 6 tot 7 miljoen euro, in plaats van de door de Staatssecretaris van Financiën beoogde 37 miljoen euro – dit advies is integraal opgenomen in deel III van dit jaarverslag). Ten slotte heeft het College met een brief d.d. 7 juli 2005, nr. C.508/05, zijn visie gegeven op de door het Nederlands Kansspel Platform en de VAN Speelautomaten Branche-organisatie aan het College voorgelegde (concept) gedrags- en reclamecode kansspelen (het College heeft met instemming kennis genomen van de gedrags- en reclamecode kansspelen).

Toezicht

Kwartaalrapportage

Ingevolge de verleende vergunningen zijn de vergunninghouders van de landelijke kansspelen verplicht om binnen één maand na het einde van elk kwartaal te rapporteren over het financiële verloop en andere noodzakelijk geachte gegevens over dat kwartaal. Aangezien het College geen operationeel toezicht uitoefent, vormen deze rapportages van de vergunninghouders een essentieel onderdeel van het toezichtinstrumentarium. Het College heeft daartoe in samenspraak met de vergunninghouders een model-kwartaalrapportage ontwikkeld. De kwartaalrapportages worden steeds gezamenlijk door het College besproken. De bevindingen van het College worden vervolgens teruggekoppeld naar de vergunninghouders. In geval van bijzonderheden rapporteert het College hierover, na de betrokken vergunninghouder te hebben gehoord, aan de Minister van Justitie (zie ook hierna bij toezichtrapportages inzake naleving regelgeving).

Toezichtrapportages inzake naleving regelgeving

In het verslagjaar heeft het College – al dan niet naar aanleiding van de behandeling van de kwartaalverslagen – 7 toezichtrapportages uitgebracht inzake de naleving door de verschillende vergunninghouders van het bepaalde bij en krachtens de Wet op de kansspelen. De in 2005 uitgebrachte toezichtrapportages hebben betrekking op de Nederlandse Staatsloterij (1), de ALN als medevergunninghouder van de BankGiro Loterij (1) en Nationale Goede Doelen Loterijen (5). In deel II van dit jaarverslag wordt nader ingegaan op de inhoud van de door het College uitgebrachte toezichtrapportages.

Klachtenafhandeling

In het verslagjaar zijn door het College 34 schriftelijke klachten over de vergunninghouders van de landelijke kansspelen ontvangen en afgehandeld. Deze hebben betrekking op de Nederlandse Staatsloterij (3), Nationale Goede Doelen Loterijen (24) en De Lotto (7). In deel II van dit jaarverslag wordt nader ingegaan op de inhoud van deze klachten. Daarnaast heeft het College ook enkele tientallen klachten via telefoon en vooral via e-mail ontvangen, die niet gevolgd zijn door een formele schriftelijke klacht. Het gaat hier vooral om de wervingsactiviteiten en incassopraktijken van Nationale Goede Doelen Loterijen. Bijvoorbeeld over het 1 op 5 win spel van de BankGiro Loterij en het BMW-spel van de Nationale Postcode Loterij, omdat daarbij pas gaandeweg duidelijk werd dat het gaat om de aanschaf van (extra) loten. Klagers is bericht dat het College dit onder de aandacht van de Minister van Justitie heeft gebracht, welke Nationale Goede Doelen Loterijen hierop ook heeft aangesproken. Een ander voorbeeld is de jubileumtrekking c.q. jubileumtoeslag van Nationale Goede Doelen Loterijen. Tegen het advies van het College heeft de Minister van Justitie besloten om daarvoor een zogenoemde *opt out* constructie toe te staan. Vanwege de commotie die daaromtrent is ontstaan heeft de jubileumtoeslag uiteindelijk geen doorgang gevonden. Bij dit soort klachten gaat het in de regel niet zozeer om een individuele bejegening van de deelnemer, maar om een bepaalde standaardhandelwijze van de vergunninghouder. Overigens merkt het College hierover nog op dat klachten van deelnemers veelal symptomatisch zijn voor zaken bij de vergunninghouders die de aandacht van het College verdienen en dat deze klachten dan ook een belangrijke informatiebron voor het College vormen met betrekking tot de handel en wandel van de vergunninghouders. De door het College vastgestelde procedureregels met betrekking tot de afhandeling van klachten over de vergunninghouders van de landelijke kansspelen zijn opgenomen in deel III van dit jaarverslag.

Onderzoeken

Kansspelen via nieuwe media 2005

In 2005 is de deelname aan e-gaming in Nederland gedaald tot 3,5% van de mensen met toegang tot internet. In 2004 was dat nog 5,3%. De bestedingen aan interactief gokken via internet bedragen tussen de 62 en 120 miljoen euro. Daarnaast wordt tussen de 59 en 298 miljoen euro uitgegeven aan gokspelletjes via SMS en (mobiele) telefoon. Van problematisch speelgedrag bij kansspelen via nieuwe media lijkt geen sprake. Legaal interactief gokken op internet zou op flinke belangstelling kunnen rekenen. Dit is samengevat de uitkomst van het in opdracht van het College door Motivaction opgestelde onderzoeksrapport *Kansspelen via nieuwe media 2005*.

Voor het onderzoek zijn 12.717 personen van 18 tot en met 55 jaar met toegang tot internet ondervraagd. Hiervan hebben 449 personen (3,5%) in de afgelopen 12 maanden aan betaalde interactieve internetkansspelen en 4.526 personen (35,6%) aan gokspelletjes via SMS en (mobiele) telefoon meegedaan. Het onderzoek heeft tevens een aantal indicatoren voor problematisch speelgedrag geïnventariseerd. Het blijkt dat e-gamers en gokkers via SMS en (mobiele) telefoon overwegend recreatieve spelers zijn.

Naar schatting doen 277.000 personen mee aan betaalde interactieve internetkansspelen. De deelnemers zeggen hieraan gemiddeld 36 euro per maand te besteden. Op basis hiervan komt de totale besteding uit op 120 miljoen euro (257 miljoen euro in 2004). Indien wordt uitgegaan van wat deelnemers zeggen uitgegeven te hebben in *de laatste 12 maanden* (223 euro) komt de totale besteding op 62 miljoen euro (104 miljoen euro in 2004). Legaal interactief gokken op internet – een wetsvoorstel daartoe is onlangs bij de Tweede Kamer ingediend – zou op flinke belangstelling kunnen rekenen. Van de totale groep ondervraagden zegt 7% (5% in 2004) waarschijnlijk wél te gaan deelnemen aan betaalde interactieve kansspelen indien Holland Casino die zou aanbieden. Dat zijn 535.000 personen en zou een verdriedubbeling van het aantal e-gamers betekenen.

Het verloop onder de e-gamers is groot en het aantal langdurige spelers is beperkt. Dit type kansspelen lijkt niet lang te boeien. Wel lijkt er sprake van een kleine maar licht groeiende harde kern van langdurige spelers. Gemiddeld geven e-gamers *naast* internet 181 euro uit aan *andere* kansspelen. Dit komt overeen met schattingen van het College dat er per jaar in totaal 2,5 miljard euro wordt vergokt. Voor eenderde van de e-gamers komen de bestedingen aan interactieve internetkansspelen voor een deel in de plaats van de bestedingen aan andere kansspelen.

Ook de deelname aan gokspelletjes via SMS en (mobiele) telefoon blijkt nog steeds populair te zijn. Omgerekend naar de Nederlandse internetpopulatie doen 3,1 miljoen mensen mee aan gokspelletjes via SMS en (mobiele) telefoon. De deelnemers zeggen daaraan gemiddeld 19 euro per maand te besteden. Op basis hiervan komt de totale besteding uit op 298 miljoen euro. Indien wordt uitgegaan van wat deelnemers zeggen uitgegeven te hebben in *de laatste 12 maanden* (96 euro) komt de totale besteding op 59 miljoen euro. Het is nog niet te overzien hoe de nieuwe gedragscode promotionele kansspelen het aanbod van dit soort telefoonkansspelletjes en de deelname daaraan zal beïnvloeden.

Inventarisatie van toezichtarrangementen in Europa

Het toenmalig kabinet heeft in 2000 besloten dat het wenselijk is een nieuw orgaan op te richten dat operationeel toezicht houdt op de landelijke kansspelvergunninghouders. De huidige Minister van Justitie heeft aangegeven dat hij het toezicht op de kansspelen graag onder zijn directe verantwoordelijkheid wil positioneren. Het College pleit daarentegen voor een zelfstandig bestuursorgaan voor de uitoefening van het toezicht. Tegen de achtergrond van deze discussie heeft het College het initiatief genomen voor een rechtsvergelijkend onderzoek naar het toezicht op de kansspelen in Europa. Met dit onderzoek beoogt het College een zo objectief mogelijke bijdrage te leveren aan het verdere politieke debat over de toekomst van het toezicht op de kansspelen in Nederland. Het onderzoek is uitgevoerd door Research voor Beleid b.v. en de resultaten van het onderzoek zijn gepresenteerd en bediscussieerd op het op 16 januari 2006 gehouden seminar ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van het College, met als thema *de toekomst van het toezicht*.

Het onderzoek bestond uit een enquête onder toezichthouders in alle 22 landen die bij het Gaming Regulators European Forum (GREF) zijn aangesloten. Vervolgens zijn in zes landen de uitkomsten van de enquête verdiept door middel van deskresearch en interviews. In het onderzoek zijn verschillende organisatietypen onderscheiden waarin het toezicht op kansspelen kan worden ingedeeld. Deze typen lopen uiteen van een volledig onafhankelijke toezichthouder tot het uitvoeren van toezichtstaken binnen een ministerie zonder een aparte afdeling. De keuze voor een specifiek model kan afhankelijk zijn van vele elementen. Uit de casestudies blijkt de verklaring vaak een mix van een historisch gegroeide situatie, bestuurlijke-institutionele factoren en politieke compromissen te zijn.

Het belangrijkste voordeel van een onafhankelijk toezichthouder is volgens respondenten dat er binnen de overheid een duidelijke scheiding is tussen de financiële belangen bij de opbrengsten en het toezicht op de markt. De overheid kan zo geen directe sturing geven aan het toezicht om hiermee de eigen opbrengsten te beïnvloeden. Aanvullend op dit principiële aspect noemen respondenten nog enkele andere voordelen: de organisatie opereert in een stabiele context omdat politieke beïnvloeding ontbreekt en een onafhankelijke toezichthouder heeft meer mogelijkheden een kwalitatief hoogwaardige organisatie in te richten. Belangrijkste voordeel van toezicht dat direct onder het ministerie is geëquipeerd, is volgens respondenten de grotere flexibiliteit. Het is mogelijk snel in te springen op politiek ongewenste ontwikkelingen. In het toezicht kunnen dan direct de gewenste accenten worden gelegd. Een ander genoemd voordeel is dat de minister ook daadwerkelijk instrumenten heeft om invloed uit te oefenen op het beleidsterrein waarvoor hij ook politiek verantwoordelijk is.

Bij de inrichting van het toezicht dient ongeacht de uiteindelijke keuze voor een organisatietype aandacht te zijn voor enkele door respondenten genoemde vereisten. Ten eerste is een goed geëquipeerde toezichthouder met voldoende mensen, middelen en instrumenten een basisvoorwaarde voor goed toezicht. Verschillende toezichthouders pleiten daarnaast voor het zoveel mogelijk concentreren van toezicht op de verschillende kansspelmarkten bij één partij. Als laatste is de aanwezigheid van voldoende dwangmiddelen van belang. De genoemde voorwaarden zijn in principe in meerdere organisatievormen te realiseren. Als aan de voorwaarden is voldaan, is de keuze voor een toezichthouder onder het ministerie of een onafhankelijke organisatie vooral afhankelijk van de heersende bestuurscultuur en de politieke voorkeur. Landen met een onafhankelijke toezichthouder of een inspectiedienst hebben een traditie waarin toezicht vooral op dergelijke wijze wordt georganiseerd. Er zijn ook landen (waaronder Nederland) waarin meerdere organisatievormen gangbaar zijn. In deze landen geeft het belang dat op politiek niveau aan de hierboven genoemde voor- en nadelen wordt toegekend de doorslag bij de keuze.

Internationale aangelegenheden

GRAF Brussel

Het Gaming Regulators European Forum (GRAF) is een sedert 1989 bestaand informeel overleg tussen Europese regelgevers en toezichthouders op het terrein van de kansspelen. De jaarlijkse bijeenkomst van GRAF is in het verslagjaar gehouden in Brussel, van 11 tot 15 mei. Aan deze bijeenkomst namen 80 vertegenwoordigers uit 23 Europese landen deel. In het kader van deze bijeenkomst is tevens een bezoek gebracht aan het Holland Casino Breda. De secretaris van het College vervult in de Executive Board van GRAF de functie van administrator. De plv. secretaris van het College is co-chair van de GRAF Working Group on Technical Issues.

EASG Malmö

De European Association for the Study of Gambling (EASG) heeft van 29 juni tot 2 juli 2005 te Malmö de zesde *European conference on gambling studies and policy issues* gehouden, met als thema: *work in progress*. En marge van deze conferentie heeft een plenaire Collegevergadering plaatsgevonden. De EASG beoogt de dialoog te bevorderen tussen diegenen die professioneel betrokken zijn bij de kansspelen (kansspel aanbieders, toezichthouders, wetenschappers en hulpverleners). De secretaris van het College is tevens secretaris van het Executive Committee van EASG.

Ontvangen bezoeken

In 2005 heeft (het secretariaat van) het College bezoeken ontvangen van een delegatie van de Finse kansspelorganisatie RAY, alsmede van de voorzitter van het Gaming Regulators European Forum (GRAF).

Overige internationale contacten

In 2005 zijn door het secretariaat voorts dienstreizen gemaakt naar Londen (Amusement Trades Exhibition International / International Casino Exhibition – ATEI/ICE, alsmede Executive Board meeting Gaming Regulators European Forum – GRAF en GRAF Working Group on Technical Issues), Brussel (seminar European Lotteries on services directive), Brussel (annual meeting GRAF), Schiphol (Gaming Laboratories International – GLI – European Regulator's Roundtable on Technology), Jersey (GRAF Working Group on Technical Issues), Las Vegas (Global Gaming Expo), Rome (GRAF Executive Board meeting) en Tilburg (colloquium on the European and National perspectives of the regulation of gambling).

Het College krijgt verder regelmatig uit het buitenland verzoeken van overheidsinstellingen, bedrijven en particulieren om informatie betreffende de kansspelen in Nederland. Voor zover mogelijk worden deze verzoeken door het College zelf afgedaan en wanneer dat niet mogelijk is, worden betrokkenen doorverwezen naar de instantie in Nederland die de gevraagde informatie wel kan verschaffen.

DEEL II

ONTWIKKELING VAN DE KANSSPELEN IN
NEDERLAND

Algemeen

In het voorliggende deel II van het jaarverslag geeft het College een beschrijving van de ontwikkeling van de kansspelen in Nederland. Aangezien de toezicht- en adviestaak van het College zich beperkt tot de vergunninghouders van de landelijke kansspelen, beperkt ook de beschrijving zich tot deze kansspelen.

Na dit algemeen gedeelte volgt per vergunninghouder een beschrijving. Daarin wordt een kort algemeen beeld van de vergunninghouder geschetst, met gegevens omtrent omzet, uitgekeerde prijzen, exploitatiekosten, (kansspel)belasting, opbrengst en afdrachtbestemming. Voorts wordt ingegaan op door het College uitgebrachte adviezen en rapportages, constatering inzake naleving van de regelgeving, alsmede klachten. Per vergunninghouder is een overzicht jaargegevens 2005 en een overzicht kerngegevens 2000 t/m 2005 opgenomen, opgesteld op basis van door de betreffende vergunninghouders verstrekte gegevens. Deze overzichten zijn zowel grafisch als cijfermatig op eenzelfde manier opgezet, zodat een vergelijkbaar beeld ontstaat met betrekking tot alle vergunninghouders.

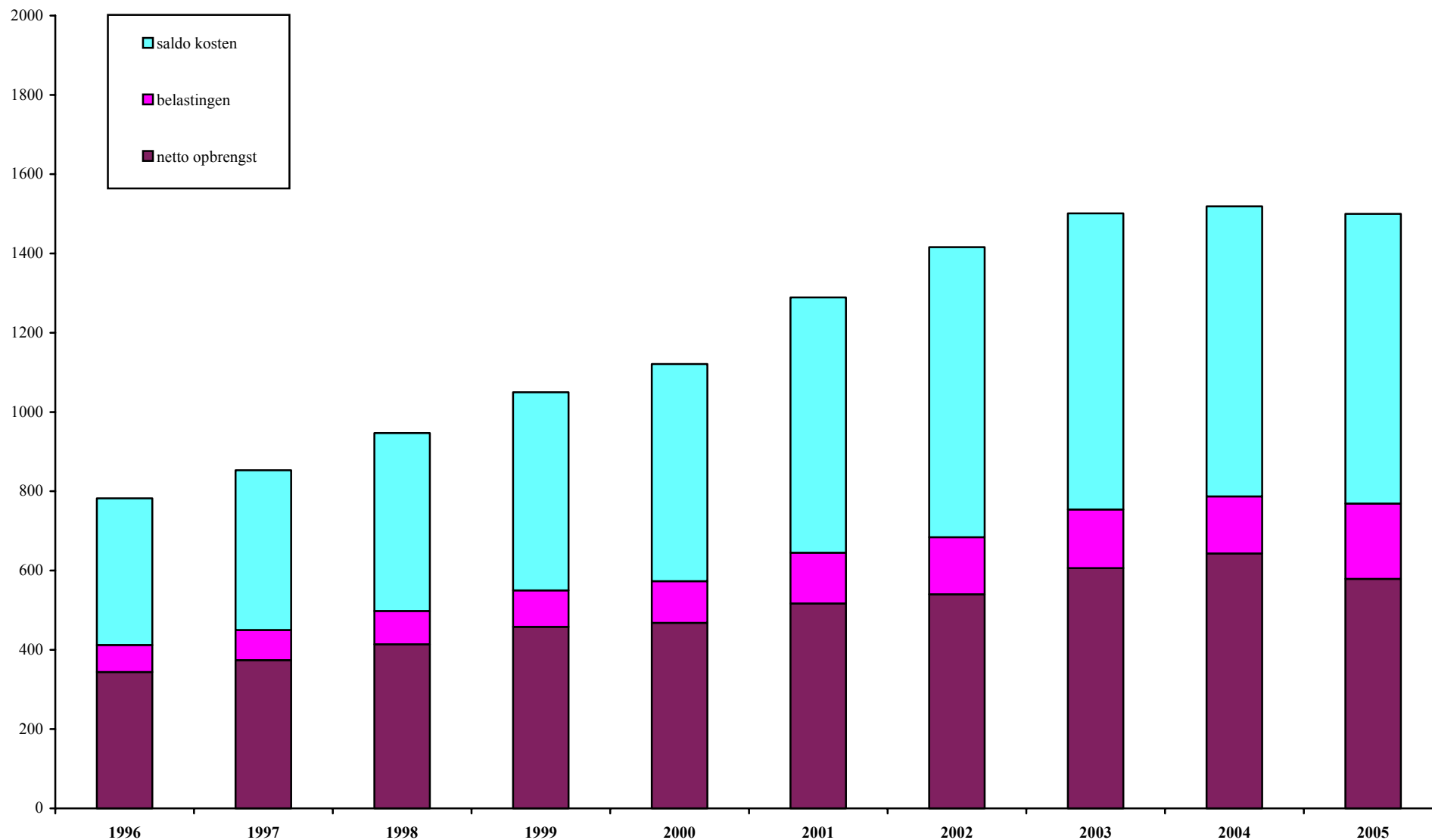
Het College merkt op dat de hierna opgenomen financiële gegevens enigszins kunnen afwijken van de door de vergunninghouders verstrekte gegevens. Dit wordt in de eerste plaats veroorzaakt door afrondingsverschillen. Daarnaast heeft het College soms een enigszins andere rubricering dan de vergunninghouder aangehouden, teneinde de gegevens van de vergunninghouders op een zo eenvormig mogelijke wijze te kunnen presenteren. Bovendien zijn de in het kader van de afdracht aan de begunstigden genoemde bedragen uitsluitend gerelateerd aan het bedrijfsresultaat van de vergunninghouders over 2005. Deze bedragen kunnen daarom soms afwijken van de daadwerkelijke afdrachten over 2005, bijvoorbeeld omdat de (eind)afdrachten overlopen naar een volgend boek- of kalenderjaar.

De loterijorganisaties waarop het College toezicht houdt (daaronder begrepen de totalisator en de sporttotalisator) bereikten in 2005 een omzet van 1.578,2 miljoen euro. Onder aftrek van 759,2 miljoen euro aan prijzengeld (waarin is begrepen 90,3 miljoen euro aan kansspelbelasting) leverde dit een spelopbrengst op van 819,0 miljoen euro. Tezamen met de opbrengst van de speelcasino's van 680,5 miljoen euro komt de totale spelopbrengst van de zeven vergunninghouders waarop het College toezicht houdt op 1.499,5 miljoen euro. Van de 1.499,5 miljoen euro aan spelopbrengst is 730,3 miljoen euro besteed aan kosten. Aldus blijft een bedrijfsresultaat van 769,2 miljoen euro (daarin begrepen een bedrag van 189,7 miljoen euro aan belastingen en 12,2 miljoen euro toevoeging aan eigen vermogen). Hiervan komt 390,3 miljoen euro toe aan de schatkist. Indien ook de kansspelbelasting van 90,3 miljoen euro over het prijzengeld wordt meegeteld, komt in totaal 480,6 miljoen euro ten goede aan de Staat. De overige 366,7 miljoen euro gaat naar de goede doelen en is bij benadering als volgt verdeeld over de zes begunstigde sectoren: ontwikkelingssamenwerking en mensenrechten 32,7% (119,9 miljoen euro), natuur en milieu 22,1% (81,1 miljoen euro), welzijn 14,6% (53,6 miljoen euro), cultuur 9,6% (35,0 miljoen euro), volksgezondheid 6,4% (23,5 miljoen euro) en sport 14,6% (53,4 miljoen euro).

Voor een schematische weergave van deze financiële gegevens wordt verwezen naar het hierna opgenomen overzicht jaargegevens vergunninghouders 2005 en het eveneens hierna opgenomen overzicht kerngegevens vergunninghouders 1996 t/m 2005. In een afzonderlijke bijlage is het schema bedrijfsresultaat 2005 opgenomen, waarin de zogenoemde macro-verdeelsleutel in kaart is gebracht. Met betrekking tot de afdracht van het bedrijfsresultaat over 2005 ten bedrage van 769,2 miljoen euro geeft dit schema de geldstromen weer tussen de vergunninghouders en de begunstigden.

Kerngegevens vergunninghouders 1996 t/m 2005 (in miljoenen euro)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
netto opbrengst	344	374	414	458	468	517	540	606	643	579
belastingen	68	76	84	92	105	128	144	148	144	190
saldo kosten	370	403	449	500	548	644	732	747	732	731

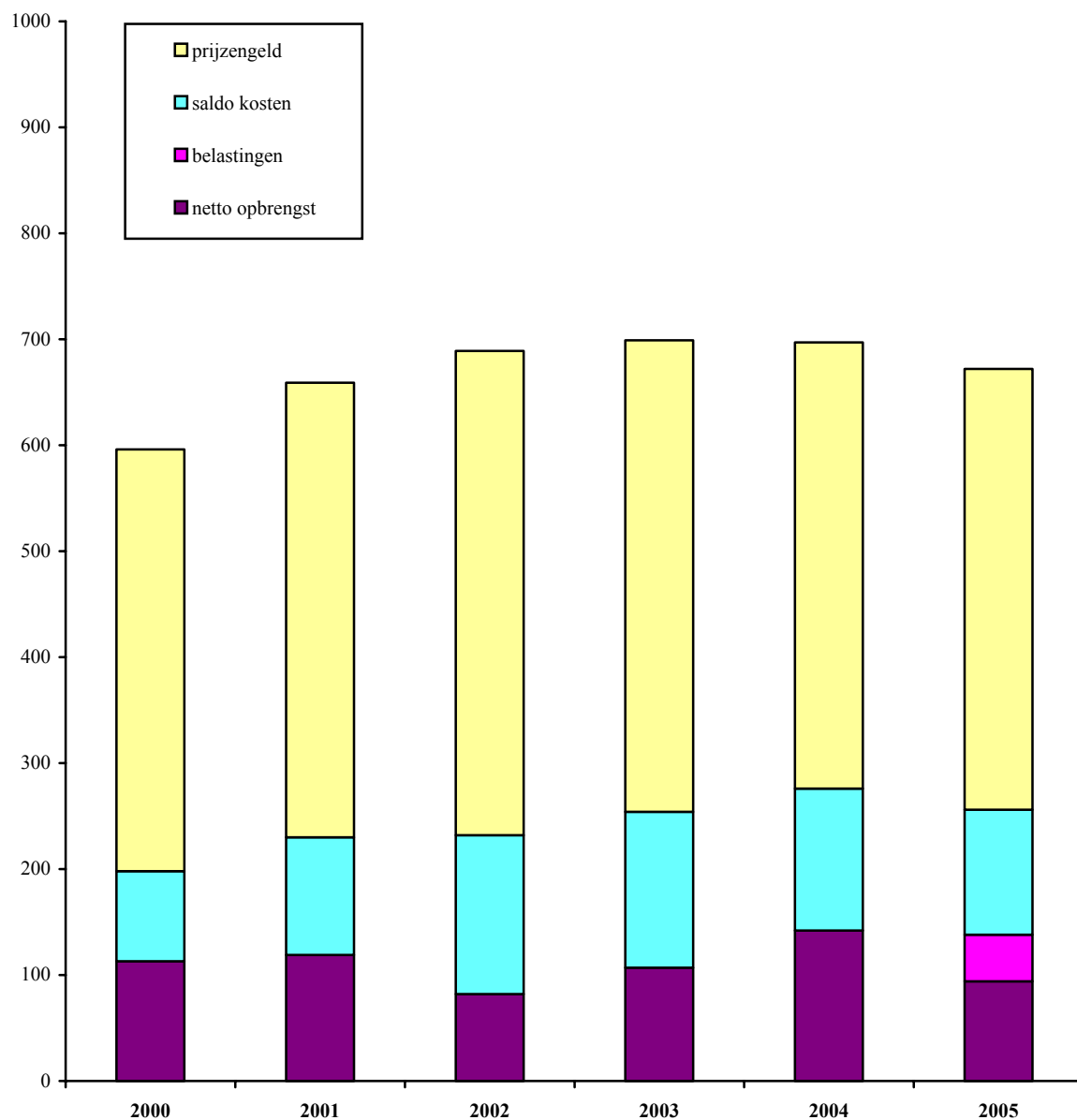

Jaargegevens 2005 (in miljoenen euro)	omzet		prijzengeld*		spelopbrengst		saldo kosten		pm belastingen		bedrijfsresultaat		bestemming
		in %		in %		in %		in %		in %		in %	
staatsloterij	672,6	100%	416,3	62%	256,3	38%	118,4	18%	43,5	---	137,9	20%	algemene middelen
bankgiroloterij	105,0	100%	31,4	30%	73,6	70%	20,4	19%	0,2	---	53,2	51%	cultuur en natuurbehoud, maatschappelijk welzijn en volksgezondheid
sponsorloterij	72,2	100%	18,2	25%	54,0	75%	17,9	25%	0,0	---	36,1	50%	cultuur, maatschappelijk welzijn, volksgezondheid, sport en lichamelijke vorming, humanitaire hulpverlening en natuurbehoud
postcodeloterij	419,9	100%	131,3	31%	288,6	69%	70,9	17%	1,6	---	217,7	52%	ontwikkelingssamenwerking en humanitaire hulpverlening, natuur en milieu, welzijn, cultuur, volksgezondheid
toto/lotto	220,0	100%	107,1	49%	112,9	51%	58,2	26%	0,0	---	54,7	25%	sport en lichamelijke vorming, alsmede maatschappelijk welzijn, volksgezondheid en cultuur
instantloterij	55,5	100%	31,3	56%	24,2	44%	15,5	28%	0,0	---	8,7	16%	sport en lichamelijke vorming, alsmede maatschappelijk welzijn, volksgezondheid en cultuur
totalisator	33,0	100%	23,6	72%	9,4	28%	7,3	22%	0,0	---	2,1	6%	vrijwel geheel paardensport
speelcasino's	---	---	---	---	680,5	---	421,7	---	144,4	---	258,8	---	algemene middelen
totaal	1.578,2	---	759,2	---	1.499,5	100%	730,3	49%	189,7	13%	769,2	51%	2005

* inclusief 90,3 miljoen euro kansspelbelasting en exclusief gesponsorde prijzen

Kerngegevens Nederlandse Staatsloterij 2000 t/m 2005
(in miljoenen euro)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
omzet	596	659	689	699	697	672
prijzengeld	398	429	457	445	421	416
spelopbrengst	198	230	232	254	276	256
saldo kosten	85	111	150	147	134	118
opbrengst incl. bel.	113	119	82	107	142	138

Nederlandse Staatsloterij

Algemeen

De Stichting Exploitatie Nederlandse Staatsloterij organiseert sedert de verzelfstandiging in 1992 de Nederlandse Staatsloterij. De omzet van de Nederlandse Staatsloterij (bestaande uit staatsloterij, jackpotspel, oudejaarsloterij en de in 2001 geïntroduceerde nieuwe wekelijkse loterij *dayzers*) bedraagt in 2005 672,6 miljoen euro. Dit is 24,9 miljoen euro lager (- 3,6%) dan in het voorgaande jaar. Dayzers en het jackpotspel – in het verslagjaar voor het eerst ook mogelijk bij de oudejaarsloterij – laten een lichte stijging zien, terwijl staatsloterij en oudejaarsloterij een daling laten zien. In 2005 keerde de Nederlandse Staatsloterij voor 416,3 miljoen euro (- 1,2%) aan prijzen uit (inclusief 37,4 miljoen euro kansspelbelasting). De exploitatiekosten bedragen 124,5 miljoen euro (- 13,6%). Dat levert een netto opbrengst op van 137,9 miljoen euro (inclusief 4,2 miljoen euro onafgehaalde prijzen, vermeerderd met 1,6 miljoen euro rentebaten en 0,3 miljoen euro ticketing-activiteiten). Dit is 4,5 miljoen euro lager (- 3,2%) dan in het voorgaande jaar. Ingevolge tussen de Nederlandse Staatsloterij en het ministerie van Financiën gemaakte afspraken dient – inclusief vennootschapsbelasting – 19,5% van de omzet te worden afgedragen (131,1 miljoen euro). Resteert 6,8 miljoen euro als resultaat. Van deze 6,8 miljoen euro is 0,1 miljoen euro vennootschapsbelasting over de ticketing-activiteiten en gaat 0,7 miljoen euro naar het ministerie van Financiën, waarna een bedrag van 6,0 miljoen euro resteert dat aan het eigen vermogen kan worden toegevoegd.

Herpositionering Nederlandse Staatsloterij

De Staatssecretaris van Financiën heeft met een brief d.d. 5 april 2004 de Tweede Kamer ingelicht over de uitkomsten van een onderzoek inzake de gewenste beheers- en besturingsrelatie tussen overheid en Nederlandse Staatsloterij (Kamerstukken II, 2003 – 2004, 29 200 IXB, nr. 22). Belangrijkste conclusie is dat de vergunningverlening voortaan in handen zal komen van de Minister van Justitie, terwijl de rol van de Minister van Financiën als *de facto* aandeelhouder zal worden versterkt. Een en ander is in de loop van 2005 geëffectueerd.

De herpositionering van de Nederlandse Staatsloterij komt samengevat op het volgende neer. Benoeming, schorsing en ontslag van de commissarissen geschiedt voortaan door de Minister van Financiën, na overleg met de Minister van Justitie. De raad van bestuur (de directie) wordt voortaan benoemd door de raad van commissarissen, welke benoeming de voorafgaande goedkeuring van de Minister van Financiën behoeft na overleg met de Minister van Justitie. De Minister van Financiën stelt voortaan het bezoldigingsbeleid van het bestuur vast. De Minister van Financiën kan aanwijzingen geven ten aanzien van het te voeren financiële beleid. De Minister van Financiën moet goedkeuring verlenen aan bestuursbesluiten omtrent een belangrijke verandering van de identiteit of het karakter van de onderneming. De Minister van Justitie moet over dergelijke besluiten worden geïnformeerd. Er komen jaarlijks twee gezamenlijke vergaderingen van de Staatssecretaris van Financiën met het bestuur en de raad van commissarissen van de Nederlandse Staatsloterij, waarin de begroting en het beleidsplan, respectievelijk de jaarrekening, worden besproken. Begroting en beleidsplan worden door de raad van commissarissen vastgesteld onderscheidenlijk goedgekeurd. De vastgestelde begroting wordt aan de Minister van Financiën gezonden en het goedgekeurde beleidsplan aan de Minister van Financiën en de Minister van Justitie. De Minister van Financiën verleent voortaan de opdracht aan een accountant tot onderzoek van de jaarrekening. De Minister van Financiën stelt voortaan de jaarrekening vast. De Minister van Financiën stelt voortaan jaarlijks het afdrachtpercentage vast – welk percentage ten minste 15% van de omzet bedraagt – en bepaalt jaarlijks de toevoeging (of onttrekking) aan het eigen vermogen van de

Nederlandse Staatsloterij. Tenslotte is statutenwijziging voortaan uitsluitend mogelijk na schriftelijke overeenstemming tussen de raad van commissarissen van de Nederlandse Staatsloterij en de Minister van Financiën. Daar waar een rol voor de Minister van Justitie is weggelegd, kunnen de betreffende bepalingen alleen worden gewijzigd na schriftelijke overeenstemming tussen de raad van commissarissen, de Minister van Financiën en de Minister van Justitie. De Minister van Justitie is voortaan enig vergunningverlener.

Adviezen

Het College heeft in het verslagjaar één advies uitgebracht met betrekking tot de Nederlandse Staatsloterij, te weten ten aanzien van het nieuwe deelnemersreglement. Het door de Nederlandse Staatsloterij voorgelegde nieuwe deelnemersreglement acht het College over het geheel genomen een duidelijke verbetering ten opzichte van de voorheen geldende algemene spelvoorwaarden.

Naleving regelgeving

Het College heeft een mailing gesignaleerd waarin de Nederlandse Staatsloterij voor het spel *dayzers* de clausule heeft opgenomen dat men zich verbindt om ten minste 26 weken mee te spelen. Dit strookt niet met het nieuwe deelnemersreglement, waarin een termijn van 3 maanden is genoemd. Op een andere door het College gesignaleerde aanmeldingsbon voor *dayzers* is overigens zelfs sprake van een verplichte deelname van een jaar. De Nederlandse Staatsloterij is van opvatting dat de termijn van 3 maanden pas geldt vanaf de datum van inwerkingtreding van het nieuwe deelnemersreglement, te weten 1 oktober 2005. Daarbij ziet de Nederlandse Staatsloterij evenwel voorbij aan het feit dat na een eerdere rapportage ter zake door het College de Minister van Justitie met een brief d.d. 14 maart 2005 de Nederlandse Staatsloterij erop heeft gewezen dat een deelnemer slechts 3 maanden kan worden gebonden. Naar aanleiding hiervan constateert het College dat de Nederlandse Staatsloterij in strijd heeft gehandeld met de brief van de Minister van Justitie d.d. 14 maart 2005. Met een brief d.d. 26 oktober 2005 heeft het College de Minister van Justitie verzocht de Nederlandse Staatsloterij daarop nogmaals aan te spreken. Met een brief d.d. 16 maart 2006 heeft de Minister van Justitie – zij het naar aanleiding van een andere mailing van de Nederlandse Staatsloterij – aldus gedaan.

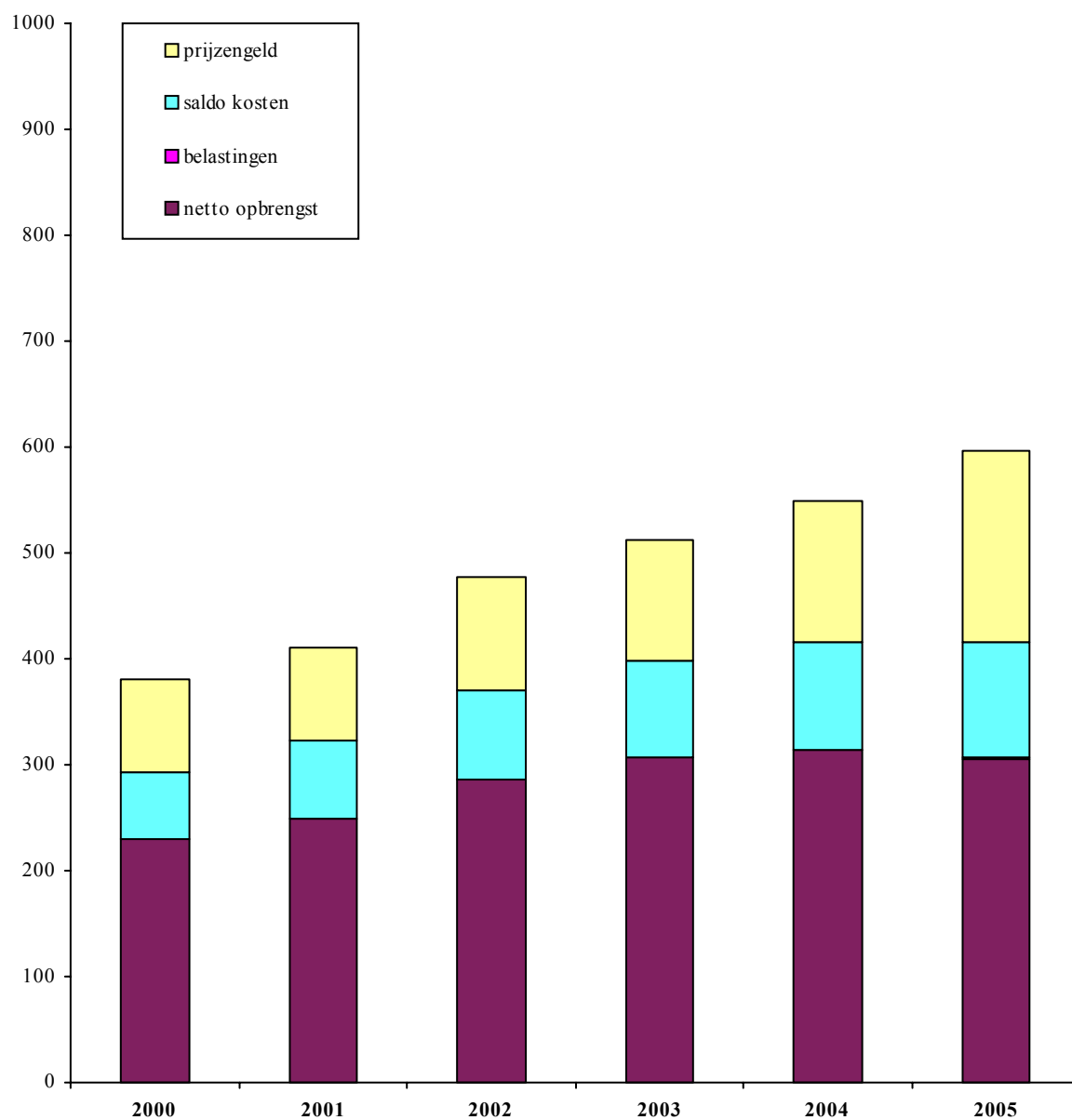
Klachten

Over de Nederlandse Staatsloterij heeft het College in 2005 drie formele klachten ontvangen. Deze hebben betrekking op drie verschillende punten. Het betreft de wijze van samenstelling van het prijzenpakket in samenhang met de uitdeling van prijzen in het kader van televisieprogramma's (geen strijd met de regelgeving), het niet toekennen van een lotnummer en het niet beantwoorden van correspondentie hierover (de Nederlandse Staatsloterij heeft een toelichting gegeven en heeft haar excuses aangeboden) en een misleidende wervingsactie voor *dayzers* (geen strijd met de regelgeving).

Jaargegevens Nederlandse Staatsloterij 2005	in mln. euro	in %
omzet		
staatsloterij	453,0	67,4
jackpotspel	40,4	6,0
oudejaarsloterij	111,8	16,6
dayzers	<u>67,4</u>	<u>10,0</u>
totaal	672,6	100,0
prijzengeld (incl. 37,4 mln. euro kansspelbelasting)	416,3	61,9
spelopbrengst	256,3	38,1
kosten	124,5	18,5
netto spelopbrengst	131,8	19,6
diverse baten (4,2 mln. euro onafgehaalde prijzen, 1,6 mln. euro rentebaten, 0,3 mln. euro tickets)	6,1	0,9
netto opbrengst	137,9	20,5
aantal loterijen:		
staatsloterij / jackpotspel	12	
oudejaarsloterij / jackpotspel	1	
dayzers	52	
hoofdprijs staatsloterij (netto)	1,0	
hoogst uitbetaalde jackpot (netto)	12,0	
hoofdprijs oudejaarsloterij (netto)	20,0	
hoofdprijs koninginnedagloterij (netto)	1,0	
hoofdprijs dayzers	1,0	
aantal personeelsleden (fte's) ultimo 2005	145	
aantal verkooppunten ultimo 2005	3.215	
provisie en verkoopkosten	21,3	17,1
marketingkosten	41,6	33,4
verwerkingskosten	13,6	10,9
automatiseringskosten	21,5	17,3
personeelskosten	14,4	11,6
algemene beheerskosten	5,1	4,1
bijzondere lasten / afschrijvingen	<u>7,0</u>	<u>5,6</u>
totaal exploitatiekosten	124,5	100,0
bedrijfsresultaat	137,9	100,0
afdracht aan het ministerie van Financiën	88,4	64,1
vennootschapsbelasting	43,5	31,5
toevoeging aan eigen vermogen (saldo is 26,0 miljoen euro)	6,0	4,4

Kerngegevens Nationale Goede Doelen Loterijen 2000 t/m 2005
(in miljoenen euro)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
omzet	380	411	477	512	550	597
prijzengeld	87	88	107	113	135	181
spelopbrengst	293	323	370	399	415	416
saldo kosten	64	73	84	92	101	109
opbrengst incl. bel.	229	250	286	307	314	307

Nationale Goede Doelen Loterijen

Algemeen

In 1989 is de Nationale Postcode Loterij opgericht. In haar ruim 15-jarig bestaan heeft de Nationale Postcode Loterij een zeer snelle groei doorgemaakt. In 1998 heeft de Nationale Postcode Loterij *de facto* de Sponsor Loterij overgenomen, een van oorsprong aan de Vereniging Humanitas gelieerde loterij. In 2002 heeft de Nationale Postcode Loterij *de facto* de BankGiro Loterij overgenomen, een van oorsprong met het katholieke volksdeel verbonden loterij. De Nationale Postcode Loterij richt zich vooral op ontwikkelingssamenwerking en mensenrechten, natuur en milieu, alsmede sociale cohesie in Nederland. De Sponsor Loterij richt zich vooral op volksgezondheid, welzijn en sport. De BankGiro Loterij richt zich vooral op cultuur. In 2004 zijn de loterijen in drie afzonderlijke N.V.'s ondergebracht, met daarboven de N.V. Holding Nationale Goede Doelen Loterijen. Drijvende kracht achter de loterijen is het bedrijf Novamedia, dat ook in het buitenland actief is op de kansspelmarkt.

In 2005 bedraagt de omzet van Nationale Goede Doelen Loterijen 597,1 miljoen euro (BankGiro Loterij 105,0 miljoen euro, Sponsor Loterij 72,2 miljoen euro en Nationale Postcode Loterij 419,9 miljoen euro). Dit is 46,6 miljoen euro hoger (+ 8,5%) dan in het voorgaande jaar (BankGiro Loterij + 20,8 miljoen euro, Sponsor Loterij - 0,6 miljoen euro en Nationale Postcode Loterij + 26,4 miljoen euro). Deze omzetsijging komt bij alle loterijen voor een belangrijk gedeelte voor rekening van een lotprijsverhoging in 2004 en 2005. Onder aftrek van 180,9 miljoen euro aan prijzengeld (inclusief 30,5 miljoen euro kansspelbelasting en exclusief 11,8 miljoen euro aan sponsorwaarde van door derden ter beschikking gestelde prijzen) en 111,6 miljoen euro aan exploitatiekosten (exclusief 3,4 miljoen euro kosten i.v.m. belpelen) leverde Nationale Goede Doelen Loterijen in 2005 netto 307,0 miljoen euro op (inclusief 2,5 miljoen euro opbrengst belpelen, minus 0,1 miljoen euro rentelasten). Dit is 6,9 miljoen euro lager (- 2,2%) dan in 2004.

Onder aftrek van 1,8 miljoen euro vennootschapsbelasting en 4,0 miljoen euro toevoeging aan het eigen vermogen, wordt de netto opbrengst van Nationale Goede Doelen Loterijen ten bedrage van 301,2 miljoen euro op basis van de afzonderlijke verdeelsleutels voor de drie loterijen, bij benadering als volgt verdeeld over de zes begunstigde sectoren: ontwikkelingssamenwerking en mensenrechten 39,8% (119,9 miljoen euro), natuur en milieu 26,9% (81,1 miljoen euro), welzijn 15,7% (47,2 miljoen euro), cultuur 9,8% (29,6 miljoen euro), volksgezondheid 6,0% (18,0 miljoen euro) en sport 1,8% (5,4 miljoen euro). Deze verdeling is mede gebaseerd op de rubricering van Nationale Goede Doelen Loterijen.

Adviezen

In het verslagjaar heeft het College zes adviezen uitgebracht met betrekking tot Nationale Goede Doelen Loterijen. Deze adviezen betreffen wijziging van de deelnemersreglementen van Nationale Goede Doelen loterijen (het voorstel van het College om een objectief mechanisme te hanteren voor prijsverhogingen, voor zover die niet door een substantiële loterijconceptwijziging worden gerechtvaardigd, is door de Minister van Justitie niet gevolgd); twee maal wijziging van het deelnemersreglement van de Sponsor Loterij met het oog op enkele speltechnische aanpassingen (het College heeft daartegen geen bedenkingen), wijziging van het deelnemersreglement van de Nationale Postcode Loterij met het oog op enkele speltechnische aanpassingen (het College heeft daartegen geen bedenkingen); verlenging van de geldigheidsduur van de vergunning van de Sponsorloterij (het voorstel van het College een aanvang te maken met het uniformeren van de vergunningsvoorwaarden, met gebruikmaking van de reeds enkele jaren geleden door het College ontworpen modelvergunning, is door de

Minister van Justitie niet gevolgd); en wijziging van de vergunning, reglementen en statuten van de BankGiro Loterij en van de Nationale Postcode Loterij (het College heeft geen bedenkingen tegen de voorstellen tot overheveling van het Oranje Fonds als begunstigde van de BankGiro Loterij naar de Nationale Postcode Loterij, alsmede het schrappen van de hoedanigheid van ALN als vergunninghouder van de BankGiro Loterij).

Naleving regelgeving

Uit het financieel jaarverslag 2004 van de Stichting Algemene Loterij Nederland (ALN) blijkt dat in het bestuur van ALN de Stichting Fondsenwervingsacties Volksgezondheid (SFV) niet meer is vertegenwoordigd, vanwege het gegeven dat SFV per 1 september 2004 haar belangen in de BankGiro Loterij heeft opgegeven in ruil voor een participatie in de Sponsor Loterij. Het niet vertegenwoordigd zijn van SFV strookt evenwel niet met artikel 4 van de statuten van ALN. Naar de opvatting van het College dienen de statuten op het punt van de bestuursamenstelling dan ook te worden aangepast. Met een brief d.d. 28 april 2005 heeft het College de Minister van Justitie voorgesteld ALN hierop aan te spreken. De Minister van Justitie heeft hierop niet gereageerd. Aangezien ALN evenwel met ingang van 1 mei 2006 geen medevergunninghouder van de BankGiro Loterij meer is, valt deze aangelegenheid niet langer onder de bevoegdheidssfeer van het College.

Naar aanleiding van een klacht inzake het niet uitbetalen door de Nationale Postcode Loterij van een straatprijs, heeft de Nationale Postcode Loterij zich op het standpunt gesteld dat de aanmelding van klagers betrekking had op de speelronde volgend op de maand waarin de straatprijs is gevallen en er derhalve geen recht op de betreffende prijs bestaat. Het College is evenwel van opvatting dat het bepaalde in artikel 10, eerste lid, laatste volzin, van het deelnemersreglement er op toe ziet dat in de periode na een trekking geen deelnamebewijzen mogen worden uitgegeven die betrekking hebben op reeds getrokken, maar nog niet bekend gemaakte postcode- en wijkprijzen en zich juist erop richt om problemen bij gespreide bekendmaking van prijzen te voorkomen. Het College is van oordeel dat de Nationale Postcode Loterij in strijd met haar deelnemersreglement heeft gehandeld door de aanmelding van klagers te accepteren. Met een brief d.d. 25 augustus 2005 heeft het College de Minister van Justitie voorgesteld om de Nationale Postcode Loterij hierop aan te spreken en de Nationale Postcode Loterij op te dragen de betwiste prijs alsnog uit te keren. De Nationale Postcode Loterij heeft dit alsnog gedaan.

Het College heeft geconstateerd dat de Sponsor Loterij voor het nieuwe spel *superbal* werft met de tekst *élke week kans op € 1 miljoen!* De kans dat de (hoofd)prijs van 1 miljoen euro in enige wekelijkse trekking wordt getrokken is evenwel astronomisch klein; gemiddeld valt deze hoofdprijs eens in de ruim duizend jaar. Dit betekent in de praktijk dat op grond van het daaromtrent bepaalde in het deelnemersreglement van de Sponsor Loterij de betreffende hoofdprijs na ommekomst van 12 maanden middels een afwijkende trekking alsnog daadwerkelijk wordt uitgeloot. Hiermee is weliswaar verzekerd dat de betreffende hoofdprijs van 1 miljoen euro een maal per jaar wordt uitgekeerd, maar de betreffende wervingsactie zal bij de grote meerderheid der spelers de suggestie wekken dat er elke week een prijs van 1 miljoen wordt verloot, c.q. er elke week een reële kans bestaat op het winnen van deze prijs. Dit laatste is evenwel niet het geval. Naar de opvatting van het College is hier sprake van misleidende reclame. Met een brief d.d. 29 september 2005 heeft het College de Minister van Justitie in overweging gegeven om de Sponsor Loterij op dit punt aan te spreken en adequate maatregelen te treffen om herhaling te voorkomen. Met een brief d.d. 14 maart 2006 heeft de Minister van Justitie – zij het naar aanleiding van een andere wervingsactie van de Sponsor Loterij – aldus gedaan.

Het College heeft enige tientallen klachten ontvangen van burgers die zich misleid voelen door wervingsacties van de Nationale Postcode Loterij (en de BankGiro Loterij), in het bijzonder doordat wordt gesuggereerd dat betrokkenen reeds winnaar zijn, c.q. een bijzondere kans is toegekend, en dat niet direct duidelijk wordt dat het hier slechts gaat om een aansporing om (meer) loten te kopen (de zogenoemde BMW-acties). Naar de opvatting van het College is hier sprake van een ontoelaatbare vorm van werving. In een brief van de Minister van Justitie d.d. 7 juli 2005 aan de Nationale Postcode Loterij en de BankGiro Loterij heeft hij de betreffende vergunninghouders verzocht hun wervingsactiviteiten aan te passen. Niettemin heeft het College nadien nog mailings van de Nationale Postcode Loterij gesignaleerd – laatstelijk een mailing gedateerd 6 september 2005 – die ongewijzigd zijn ten opzichte van eerdere misleidende mailings. Met een brief d.d. 29 september 2005 heeft het College de Minister van justitie in overweging gegeven om Nationale Goede Doelen Loterijen nogmaals op dit punt aan te spreken en adequate maatregelen te treffen om herhaling te voorkomen. Met een brief d.d. 14 maart 2006 heeft de Minister van Justitie – zij het naar aanleiding van een andere wervingsactie van Nationale Goede Doelen Loterijen – aldus gedaan.

In een mailing roept de Nationale Postcode Loterij deelnemers op om in het op 6 november 2005 gestarte programma Miljoenenjacht met extra gouden koffers (lees: extra loten) deel te nemen. Het bijzondere daarbij is evenwel dat deze oproep tot deelname met extra loten geschiedt door de toezichthoudende notaris bij het spel Miljoenenjacht van de Nationale Postcode Loterij. Het College acht het werven voor deelname aan een loterij waarop men toezicht houdt onverenigbaar met de positie van onafhankelijk toezichthouder, zoals bedoeld in artikel 4 van het Kansspelenbesluit, mede gelet op het waarborgen van de in artikel 5 van dit besluit nagestreefde integriteit van de prijsbepaling. Met een brief d.d. 24 november 2005 heeft het College de Minister van Justitie verzocht de Nationale Postcode Loterij en de betreffende notaris daarop aan te spreken. Met een brief d.d. 19 april 2006 aan de Minister van Justitie heeft de Nationale Postcode Loterij laten weten zich voortaan te zullen onthouden van het inzetten van de notaris voor wervingsactiviteiten.

In een paginagrote advertentie in het dagblad Metro van 24 november 2005 roept de Nationale Postcode Loterij op tot de aanschaf van zogenoemde *Goede Doelenzegels*, waarbij de koper bij ieder velletje zegels een gratis lot van de Nationale Postcode Loterij ontvangt. Dit lot dient via de website www.cadeaulot.nl of via een 0900-nummer te worden geactiveerd. Eerst bij het activeren komt men er achter dat men na de eerste gratis deelname tot wederopzegging vastzit aan betaalde deelname. Het College heeft de Minister van Justitie reeds eerder bericht over het ontbreken van voldoende duidelijke informatie over wat de consequenties voor de deelnemer zijn bij aanmelding in het kader van wervingsacties met gratis loten van Nationale Goede Doelen Loterijen. Het College is ter zake van opvatting dat in de oproep tot deelname reeds duidelijk dient te worden dat door activering van het gratis lot de deelnemer vervolgens betaald gaat deelnemen. Het College constateert dat de Nationale Postcode Loterij onvoldoende zorgvuldig is in de betreffende wervingsactie. Met een brief d.d. 21 december 2005 heeft het College de Minister van Justitie verzocht de Nationale Postcode Loterij daarop aan te spreken. Dit is geschied met een brief d.d. 17 januari 2006, waarin de Minister van Justitie aangeeft dat de Nationale Postcode Loterij de grenzen van zorgvuldigheid als bedoeld in artikel 5 van de Beschikking Nationale Postcode Loterij heeft overschreden.

Klachten

Over de BankGiro Loterij zijn in 2005 negen formele klachten ontvangen. Deze klachten hebben betrekking op zeven (deels) verschillende punten. Een klacht betreft het incasso voor extra loten zonder machtiging (klacht tevens bij het ministerie van Justitie ingediend en aldaar afgehandeld). Drie klachten betreffen automatische incasso na deelname aan een gratis lot actie (de BankGiro Loterij heeft de deelname stopgezet; geen strijd met de regelgeving). Een

klacht betreft misleiding door de BankGiro Loterij met betrekking tot gratis loten (werving BankGiro Loterij heeft de instemming van het ministerie van Justitie; het College kan verder niets doen). Een klacht betreft onterechte incasso, alsmede de behandeling door de BankGiro Loterij van de klacht hierover (de BankGiro Loterij heeft haar excuses aangeboden en de teveel geïncasseerde gelden teruggeboekt). Een klacht betreft het annuleren van een gewonnen reis (de BankGiro Loterij heeft bij wijze van uitzondering een vervangende reis aangeboden). Een klacht betreft misleiding door de BankGiro Loterij op meerdere punten (naar aanleiding van deze klacht, alsmede meer in het algemeen naar aanleiding van de hierna genoemde acties met het zogenoemde 1 op 5 win spel, heeft het College de Minister van Justitie gevraagd om de BankGiro Loterij aan te spreken op de misleidende wervingsacties en adequate maatregelen te nemen om herhaling te voorkomen; zie ook hiervoor bij naleving regelgeving). Een laatste klacht betreft het ontbreken van enige reactie door de BankGiro Loterij op vragen naar aanleiding van een gratis lot actie (het College acht de reactie van de BankGiro Loterij niet adequaat, maar heeft geen strijd met de regelgeving kunnen constateren). Naast deze formele klachten heeft het College diverse klachten per e-mail ontvangen inzake het zogenoemde 1 op 5 win spel van de BankGiro Loterij, omdat daarbij pas gaandeweg duidelijk wordt dat het gaat om de aanschaf van (extra) loten. Klagers is bericht dat het College dit onder de aandacht van de Minister van Justitie heeft gebracht.

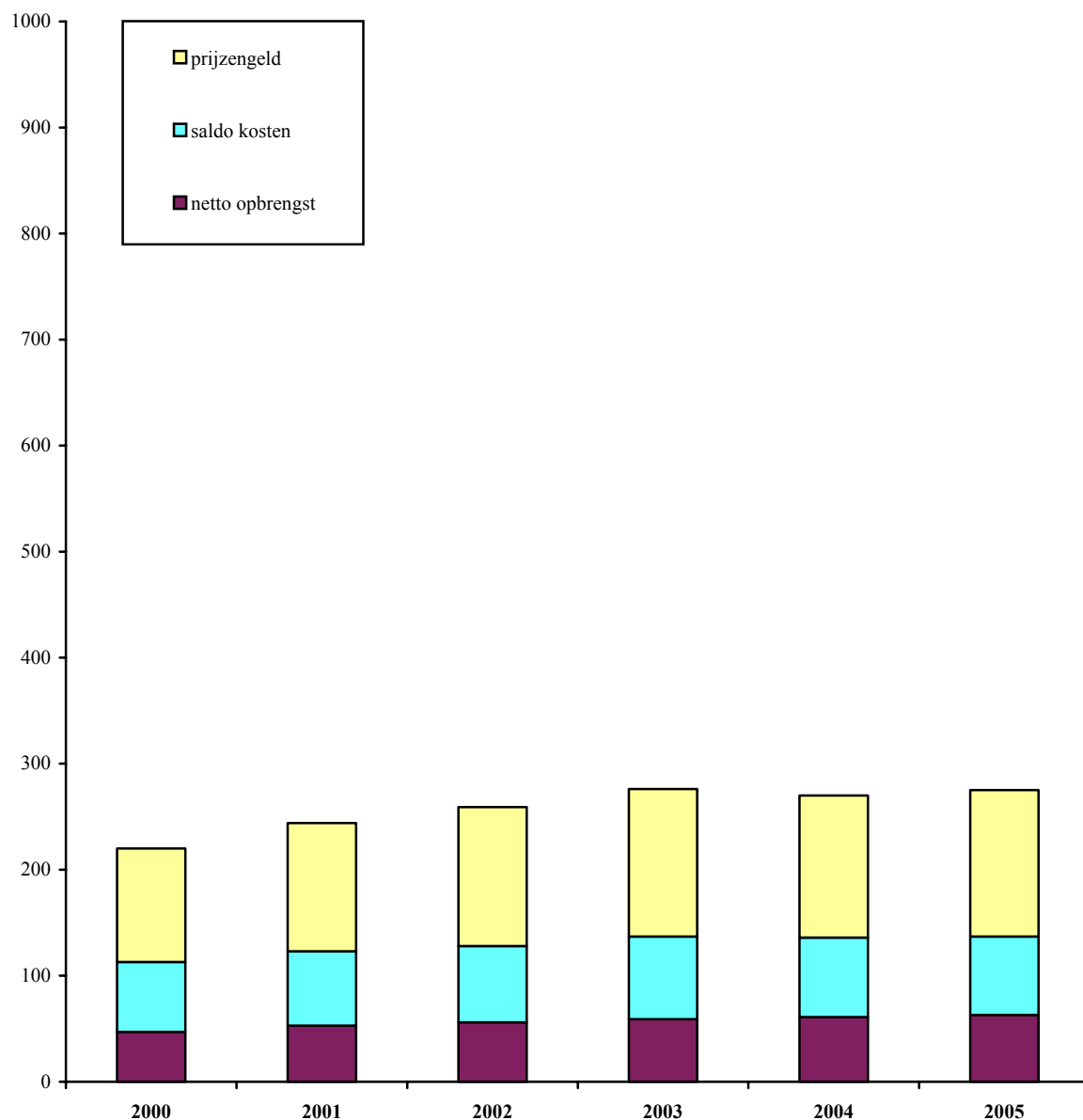
Over de Sponsor Loterij heeft het College in 2005 slechts één formele klacht ontvangen over onterechte incasso (geen strijd met de regelgeving).

Over de Nationale Postcode Loterij heeft het College in 2005 veertien formele klachten ontvangen. Deze hebben betrekking op elf (deels) verschillende onderwerpen. Drie klachten betreffen wervingsacties door de Nationale Postcode Loterij voor extra loten (in het eerste geval heeft het College geconcludeerd dat het een sinds jaar en dag gedoogde promotionele actie is; naar aanleiding van de andere twee klachten, alsmede meer in het algemeen naar aanleiding van de hierna genoemde acties met het BMW-spel, heeft het College de Minister van Justitie gevraagd om de Nationale Postcode Loterij aan te spreken op de misleidende wervingsacties en adequate maatregelen te nemen om herhaling te voorkomen; zie ook hiervoor bij naleving regelgeving). Een klacht betreft het misleidende karakter van wervingsacties, met daarbij een mogelijke verkeerde voorspiegeling van kansen (de Nationale Postcode Loterij heeft uitleg gegeven over het begrip verhoogde kansen). Een klacht betreft de (misleidende) wijze van werving door de Nationale Postcode Loterij (de Nationale Postcode Loterij heeft de deelname stopgezet). Bij twee klachten betreft het het niet adequaat reageren op intrekking van een incassomachtiging (de Nationale Postcode Loterij heeft de teveel geïncasseerde inleg teruggeboekt). Drie klachten betreffen onterechte incasso (de Nationale Postcode Loterij heeft de deelname stopgezet, geen strijd met de regelgeving en in het laatste geval heeft de Nationale Postcode Loterij bovendien haar excuses aangeboden en de ten onrechte geïncasseerde bedragen teruggeboekt). Een klacht betreft het ongevraagd incasseren door de Nationale Postcode Loterij van het inleggeld voor de Jubileum loterij (geen strijd met de regelgeving). Een klacht betrof het niet uitbetalen van een straatprijs (de Nationale Postcode Loterij heeft in strijd met de regelgeving na een trekking een deelnamebewijs uitgegeven dat betrekking had op een reeds getrokken, maar nog niet bekend gemaakte straatprijs; zie ook hiervoor bij naleving regelgeving). Een klacht betreft het niet uitkeren van een prijs op de postcode van een nieuw woonadres (geen strijd met de regelgeving). Een laatste klacht betreft een lotprijsverhoging, het uitblijven van de uitbetaling van een gewonnen prijs, alsmede misleidende reclame (geen strijd met de regelgeving). Naast deze formele klachten heeft het College diverse klachten per e-mail ontvangen inzake het zogenoemde BMW-spel van de Nationale Postcode Loterij, omdat daarbij pas gaandeweg duidelijk wordt dat het gaat om de aanschaf van (extra) loten. Klagers is bericht dat het College dit onder de aandacht van de Minister van Justitie heeft gebracht.

Jaargegevens Nationale Goede Doelen Loterijen 2005	in mln. euro	in %
omzet		
bankgiroloterij	105,0	17,6
sponsorloterij	72,2	12,1
postcodeloterij	<u>419,9</u>	<u>70,3</u>
totaal	597,1	100,0
prijzengeld (incl. 30,5 mln. euro kansspelbelasting; excl. 11,8 mln. euro gesponsorde prijzen)	180,9	30,3
spelopbrengst	416,2	69,7
kosten (excl. 3,4 mln. euro kosten i.v.m. belspelen)	111,6	18,7
netto spelopbrengst	304,6	51,0
diverse baten (2,5 mln. euro opbrengst belspelen; - 0,1 mln. euro rentelasten)	2,4	0,4
netto opbrengst	307,0	51,4
aantal deelnemers/deelnames ultimo 2005		
bankgiroloterij	0,9 mln. / 1,2 mln.	
sponsorloterij	0,6 mln. / 0,9 mln.	
postcodeloterij	2,4 mln. / 4,2 mln.	
hoogst uitbetaalde prijs in 2005		
bankgiroloterij (bruto)	1,5	
sponsorloterij (bruto)	1,0	
postcodeloterij eindejaarsstraatprijs (bruto/gedeelde prijs)	22,7	
gemiddeld aantal personeelsleden (fte's) in 2005	180	
personeelskosten	13,4	11,6
wervingskosten	71,8	62,4
organisatiekosten	28,0	24,4
afschrijvingen	<u>1,8</u>	<u>1,6</u>
totaal kosten	115,0	100,0
bedrijfsresultaat	307,0	
vennootschapsbelasting	1,8	
toevoeging eigen vermogen (saldo is 10,2 mln. euro)	4,0	
uitkering 2005 aan begunstigden t.b.v.:	301,2	100,00
ontwikkelingssamenwerking en mensenrechten	119,9	39,8
natuur en milieu	81,1	26,9
welzijn	47,2	15,7
cultuur	29,6	9,8
volksgezondheid	18,0	6,0
sport	5,4	1,8

Kerngegevens De Lotto 2000 t/m 2005
(in miljoenen euro)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
omzet	220	244	259	276	270	275
prijzengeld	107	121	131	139	134	138
spelopbrengst	113	123	128	137	136	137
saldo kosten	66	70	72	78	75	74
netto opbrengst	47	53	56	59	61	63

De Lotto

Algemeen

De Stichting de Nationale Sporttotalisator (handelend onder de naam De Lotto) organiseert de sportprijsvragen (sedert 1961), de wekelijkse lotto (sedert 1974), de euroloterij – voorheen het cijferspel genoemd (sedert 1981), de dagelijkse lotto (sedert 1993), alsmede de krasloterij – ook wel instantloterij genoemd (sedert 1994). In 2005 is de totale omzet 275,5 miljoen euro (wekelijkse lotto 160,5 miljoen euro; dagelijkse lotto 23,6 miljoen euro; sportprijsvragen 21,8 miljoen euro; euroloterij 14,2 miljoen euro; krasloterij 55,4 miljoen euro). Dit is 5,9 miljoen euro hoger (+ 2,2%) dan in het voorgaande jaar. Van de 275,5 miljoen euro omzet is 138,4 miljoen euro besteed aan prijzengeld (inclusief 21,7 miljoen euro kansspelbelasting). De totale exploitatiekosten bedragen per saldo 73,7 miljoen euro (inclusief 0,5 miljoen euro diverse baten en lasten). Dit levert in het verslagjaar een netto opbrengst van 63,4 miljoen euro op. Dit is 1,8 miljoen euro hoger (+ 2,9%) dan in het voorgaande jaar. Van de netto opbrengst van 63,4 miljoen euro is 8,7 miljoen euro afkomstig van de krasloterij en 54,7 miljoen euro van de overige kansspelproducten.

Van de netto opbrengst van de krasloterij gaat 65% naar de zogenoemde slv-sector (sport en lichamelijke vorming) en 35% naar de zogenoemde cmv-sector (cultuur, maatschappelijk welzijn en volksgezondheid). De bedragen voor de slv-sector gaan geheel naar NOC*NSF. De gelden voor de cmv-sector gaan naar ALN en worden verdeeld op grond van de volgende verdeelsleutel: 23,6% voor het Prins Bernhard Cultuur Fonds; 23,6% voor het Oranje Fonds; 23,6% voor de Stichting Fondsenwervingsacties Volksgezondheid; 15,4% voor de Stichting Katholieke Noden (SKaN Fonds); en 13,8% voor de Stichting Fondsenwerving Militaire Oorlogs- en Dienstslachtoffers en aanverwante doeleinden.

Van de netto opbrengst van de overige kansspelproducten gaat 73,5% naar de slv-sector en 26,5% naar de cmv-sector. Van de gelden voor de slv-sector gaat in het verslagjaar een bedrag van 1,2 miljoen euro als provisie rechtstreeks naar sportverenigingen. Het resterende bedrag is bestemd voor NOC*NSF. De bedragen voor de cmv-sector gaan naar ALN en worden verdeeld op grond van de volgende verdeelsleutel: 32,468% voor het Prins Bernhard Cultuur Fonds; 33,766% voor het Oranje Fonds; en 33,766% voor de Stichting Fondsenwervingsacties Volksgezondheid.

Jurisprudentie

Op 18 februari 2005 heeft de Hoge Raad arrest gewezen in een kort geding geschil tussen De Lotto en de Engelse aanbieder van (sport)weddenschappen Ladbrokes. Het geschil gaat over het aanbieden van kansspelen via internet via de website van Ladbrokes. In zijn arrest bevestigt de Hoge Raad eerdere uitspraken van de rechtbank en het gerechtshof in Arnhem dat het Ladbrokes niet is toegestaan kansspelen via internet in Nederland aan te bieden zonder dat daartoe een Nederlandse vergunning is verleend. In zijn uitvoerig gemotiveerde arrest oordeelt de Hoge Raad dat het aanbieden van kansspelen via een (buitenlandse) website onder de Wet op de kansspelen valt, omdat de deelnemers in Nederland rechtstreeks op hun computer aan het spel kunnen deelnemen. Nu Ladbrokes daarvoor geen vergunning heeft, handelt zij onrechtmatig jegens De Lotto. De Hoge Raad acht het ook van belang dat er software bestaat waarmee Ladbrokes deelnemers vanuit Nederland eenvoudig van het deelnemen aan kansspelen kan weren. De Hoge Raad verwerpt verder uitdrukkelijk het argument van Ladbrokes dat de Wet op de kansspelen in strijd is met het vrije verkeer van diensten in de

EU. Ook het Gambelli arrest van het Europees Hof van Justitie staat volgens de Hoge Raad niet in de weg aan het verbod dat Ladbrokes door de Nederlandse rechter is opgelegd.

Adviezen

Het College heeft in het verslagjaar vier adviezen uitgebracht met betrekking tot De Lotto. Een advies betreft wijziging van de statuten en de deelnemersreglementen in verband met de overdracht van de taken op grond van de Wet op de kansspelen van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan de Minister van Justitie, alsmede in verband met gewijzigde besluitvorming in de beneficiantenraad (het College heeft geen opmerkingen ten aanzien van de voorstellen van De Lotto). De overige drie adviezen hebben alle betrekking op het deelnemersreglement, te weten een voorstel van De Lotto betreffende een verlaging van de prijs van 500 euro naar 450 euro bij de Euro Loterij, opdat daarover geen kansspelbelasting meer is verschuldigd, voorstellen betreffende de definitieve invoering van de zogenoemde *superzaterdag*, een verduidelijking inzake het bij elkaar optellen van prijzen in verband met de kansspelbelasting, alsmede een verlengde incassoduur, en voorstellen betreffende aanpassing van het spel toto-13 met buitenlandse wedstrijden tot een toto-15 spel, dat wordt aangeboden onder de naam *millions league*, alsmede een wijziging van de wijze waarop door deelnemers gewonnen gratis speelkansen bij lotto abonnement kunnen worden ingezet. Tegen al deze voorstellen heeft het College geen bedenkingen.

Naleving regelgeving

Over De Lotto heeft het College in 2005 geen rapportages uitgebracht inzake naleving van de regelgeving.

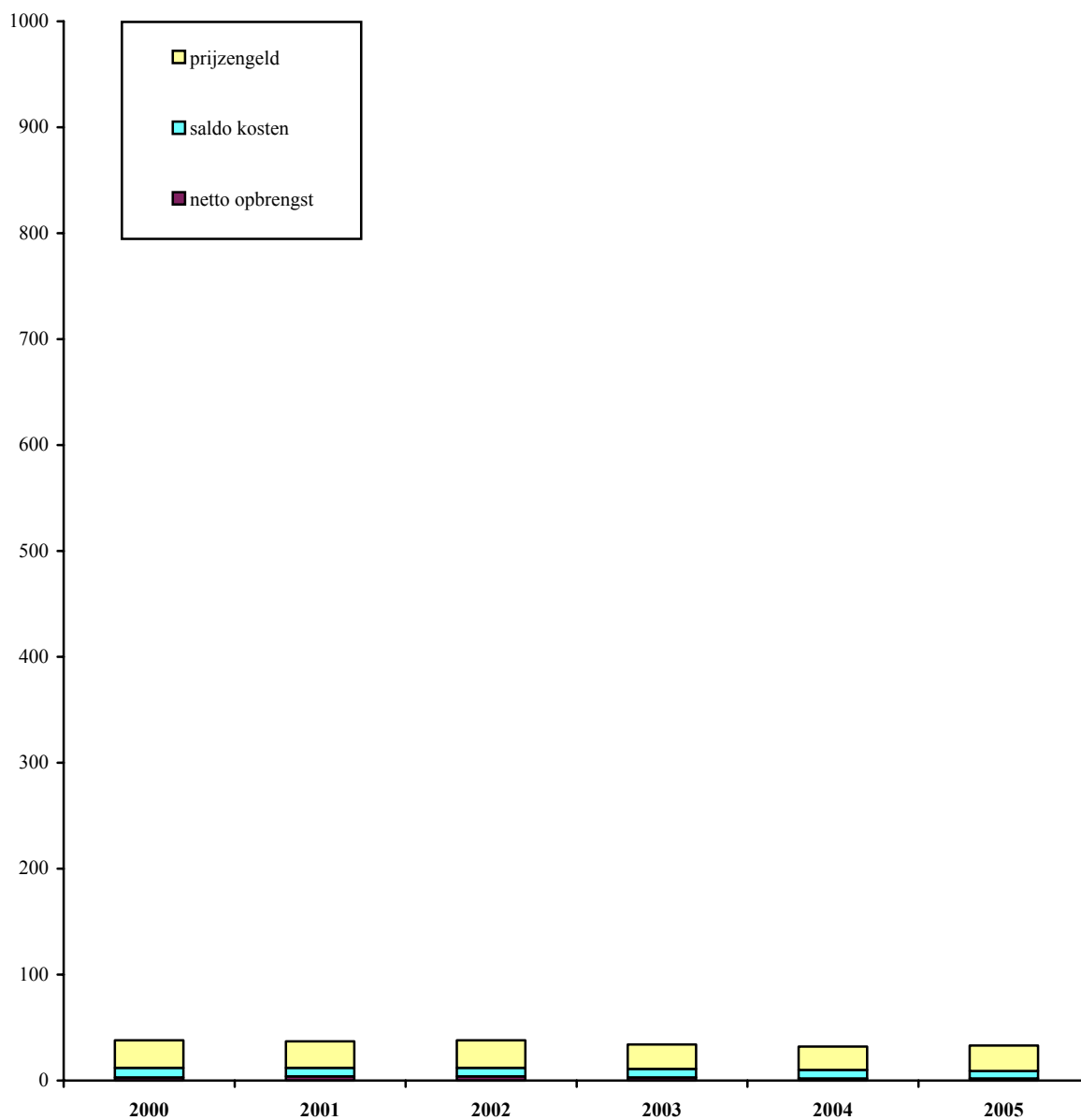
Klachten

Over De Lotto zijn in 2005 zeven formele klachten ingediend. Deze hebben betrekking op zeven verschillende onderwerpen. Een klacht betreft het niet beantwoorden van correspondentie en het inhouden van kansspelbelasting (De Lotto heeft de vragen alsnog correct beantwoord; geen strijd met de regelgeving). Een klacht betreft het niet uitbetalen van een hoofdprijs vanwege een verkeerde uitslag op SBS6-tekst (De Lotto heeft uit coulance een jaaronnemenent gegeven, alsmede de verontschuldigen van SBS6 overgebracht; geen strijd met de regelgeving). Voorts betreft het klachten inzake de juistheid van de uitslag van een sportevenement, de annulering van een weddenschap met restitutie van het inleggeld en misleiding ten aanzien van een gewonnen prijs in de lotto (alle geen strijd met de regelgeving en tevens in het laatste geval geen misleiding kunnen constateren). Een klacht betreft de (on)mogelijkheid van het verzilveren van een prijs op een kraslot (De Lotto heeft uit coulance alsnog de prijs van 50 euro uitbetaald). Een laatste klacht betrof misleiding ten aanzien van een prijs in natura bij een gratis trekking (De Lotto heeft toegezegd om voortaan de economische waarde van dit soort prijzen beter te communiceren; geen strijd met de regelgeving).

Jaargegevens De Lotto 2005	in mln. euro	in %
omzet		
wekelijkse lotto	160,5	58,3
dagelijkse lotto	23,6	8,6
sportprijsvragen	21,8	7,9
euroloterij	14,2	5,1
krasloterij	<u>55,4</u>	<u>20,1</u>
totaal	275,5	100,0
prijzengeld (incl. 21,7 mln. euro kansspelbelasting)	138,4	50,3
spelopbrengst	137,1	49,7
exploitatiekosten	74,2	26,9
netto spelopbrengst	62,9	22,8
diverse baten en lasten	0,5	0,2
netto opbrengst	63,4	23,0
hoogst uitbetaalde lotto-jackpot in 2005 (bruto prijs)	20,8	
totaal aantal verkooppunten	4.500	
aantal personeelsleden (fte's) ultimo 2005	112	
provisie verkooppunten	21,8	29,4
verwervingskosten	5,9	8,0
netwerkkosten	16,1	21,7
personeelskosten	8,1	10,9
kosten marketing en publiciteit	18,8	25,3
overige bedrijfskosten	<u>3,5</u>	<u>4,7</u>
totaal exploitatiekosten	74,2	100,0
uitkering 2005 aan begunstigen t.b.v.:	63,4	100,0
sport	46,1	72,7
welzijn	6,4	10,1
volksgezondheid	5,5	8,7
cultuur	5,4	8,5

Kerngegevens Scientific Games 2000 t/m 2005
(in miljoenen euro)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
omzet	38	37	38	34	32	33
prijzengeld	26	25	26	23	22	24
spelopbrengst	12	12	12	11	10	9
saldo kosten	9	8	8	8	8	7
netto opbrengst	3	4	4	3	2	2

Scientific Games

Algemeen

De in 1948 ingevoerde totalisator is verantwoordelijk voor het wedden op de uitslag van harddraverijen en paardenrennen. Tot 1986 werd de totalisator georganiseerd door de Stichting Totalisator Nederland. Daarna is de totalisatorvergunning vier maal in andere handen overgegaan. Tot medio 1991 was de vergunning indirect in handen van de Engelse firma Ladbrokes. Vervolgens heeft de Nederlandse Draf- en Rensport (NDR) ongeveer twee jaar de totalisator in eigen beheer gehad, middels de Stichting Paardentotalisator Nederland. NDR is de overkoepelende organisatie die verantwoordelijk is voor het organiseren van de draf- en rensport in Nederland. NDR is daarbij voor een belangrijk gedeelte afhankelijk van de opdrachten van de totalisator. Sedert medio 1993 was de totalisator in handen van de Nederlandse Staatsloterij, middels een honderd procent deelneming in de door de Nederlandse Staatsloterij opgerichte besloten vennootschap Hippo Toto. Per 31 december 1997 heeft de Nederlandse Staatsloterij de deelneming in Hippo Toto b.v. beëindigd. Per 1 januari 1998 zijn de aandelen Hippo Toto b.v. tijdelijk overgedragen aan de Stichting Hippo Toto. Per 1 juli 1998 zijn de aandelen Hippo Toto b.v. door de Stichting Hippo Toto overgedragen aan het Amerikaanse bedrijf Autotote Corporation Inc. en is de naam Hippo Toto b.v. gewijzigd in Autotote Nederland b.v. Per dezelfde datum is aan Autotote Nederland de nieuwe totalisatorvergunning verleend voor de duur van vijf jaren. Medio 2004 is de naam van het bedrijf gewijzigd in Scientific Games Racing b.v. De geldigheidsduur van de vergunning is inmiddels verlengd tot 1 juli 2008.

In 2005 behaalde de totalisator een omzet van 33,0 miljoen euro. Dit is 1,1 miljoen euro hoger (+ 3,5%) dan in het voorgaande jaar. Het aantal afgesloten weddenschappen is iets gedaald van 5,7 miljoen naar 5,6 miljoen, terwijl de inleg per weddenschap is gestegen van gemiddeld 5,60 euro naar gemiddeld 5,90 euro. Onder aftrek van 23,6 miljoen euro aan prijzengeld (inclusief 0,7 miljoen euro kansspelbelasting) en 7,3 miljoen euro aan kosten, leverde dat in 2005 een netto spelopbrengst van 2,1 miljoen euro op. Dit is 0,2 miljoen euro lager (- 8,7%) dan het voorgaande jaar. De bijzondere lasten en baten zijn per saldo 0,0 miljoen euro (0,1 miljoen euro voordeel uit afrondingen bij prijsuitbetaling en 0,1 miljoen euro vrijval niet afgehaalde prijzen, verminderd met 0,1 miljoen euro rentekosten en 0,1 miljoen euro kosten betalingsverkeer). Van de netto opbrengst van 2,1 miljoen euro dient 0,8 miljoen euro (2,5% van de omzet) te worden bestemd voor een aantal specifieke donaties aan charitatieve instellingen en organisaties op het terrein van de paardensport. Verder komt NDR over het verslagjaar een bedrag toe van 2,2 miljoen euro. Aldus resteert een verlies van 0,9 miljoen euro, dat ten laste komt van Scientific Games Inc. Het geaccumuleerd verlies van Scientific Games Inc. in verband met de deelneming in Scientific Games Racing b.v. bedraagt 6,0 miljoen euro. Scientific Games heeft niet voldaan aan zijn verplichting om binnen vier maanden na afloop van het kalenderjaar zijn goedgekeurde jaarstukken aan het College te zenden. Bovenstaande gegevens zijn ontleend aan de kwartaalrapportages en de voorlopige jaarstukken van Scientific Games.

Adviezen

Het College heeft in het verslagjaar twee adviezen uitgebracht met betrekking tot Scientific Games. Een advies betreft de nieuwe Beschikking totalisator 2005. De Beschikking totalisator

2005 betreft materieel een verlenging van de geldigheidsduur van de voorgaande totalisatorvergunning met 3 jaar zonder ingrijpende aanpassingen, ter completering van de gebruikelijke termijn van 5 jaar na de per 30 juni 2005 aflopende termijn van 2 jaar. Het College constateert dat het beoogde doel van de vorige verlenging met 2 jaar, te weten Scientific Games de gelegenheid geven in die periode samen met NDR tot organisatorische verbeteringen te komen met betrekking tot de organisatie van draf- en renkoersen en de organisatie van de weddenschappen daarop, slechts ten dele bereikt is. Niettemin acht het College het gegeven de omstandigheden niet onredelijk om alsnog de resterende 3 jaar aan Scientific Games te vergunnen, teneinde de continuïteit van de draf- en rensport en van de totalisator niet in gevaar te brengen. Het College acht het mede in dit verband van belang dat vroegtijdig voor de afloop van de nieuw te verlenen vergunning een transparante procedure wordt gestart ten behoeve van het verlenen van de totalisatorvergunning per 1 juli 2008.

Daarnaast heeft het College nog een advies uitgebracht inzake wijziging van de statuten van Scientific Games in verband met de overdracht van de taken op grond van de Wet op de kansspelen van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aan de Minister van Justitie, overeenkomstig het Besluit van 19 februari 2005 (Stb. 2005, 97).

Naleving regelgeving

Over Scientific Games heeft het College in 2005 geen rapportages uitgebracht inzake naleving van de regelgeving.

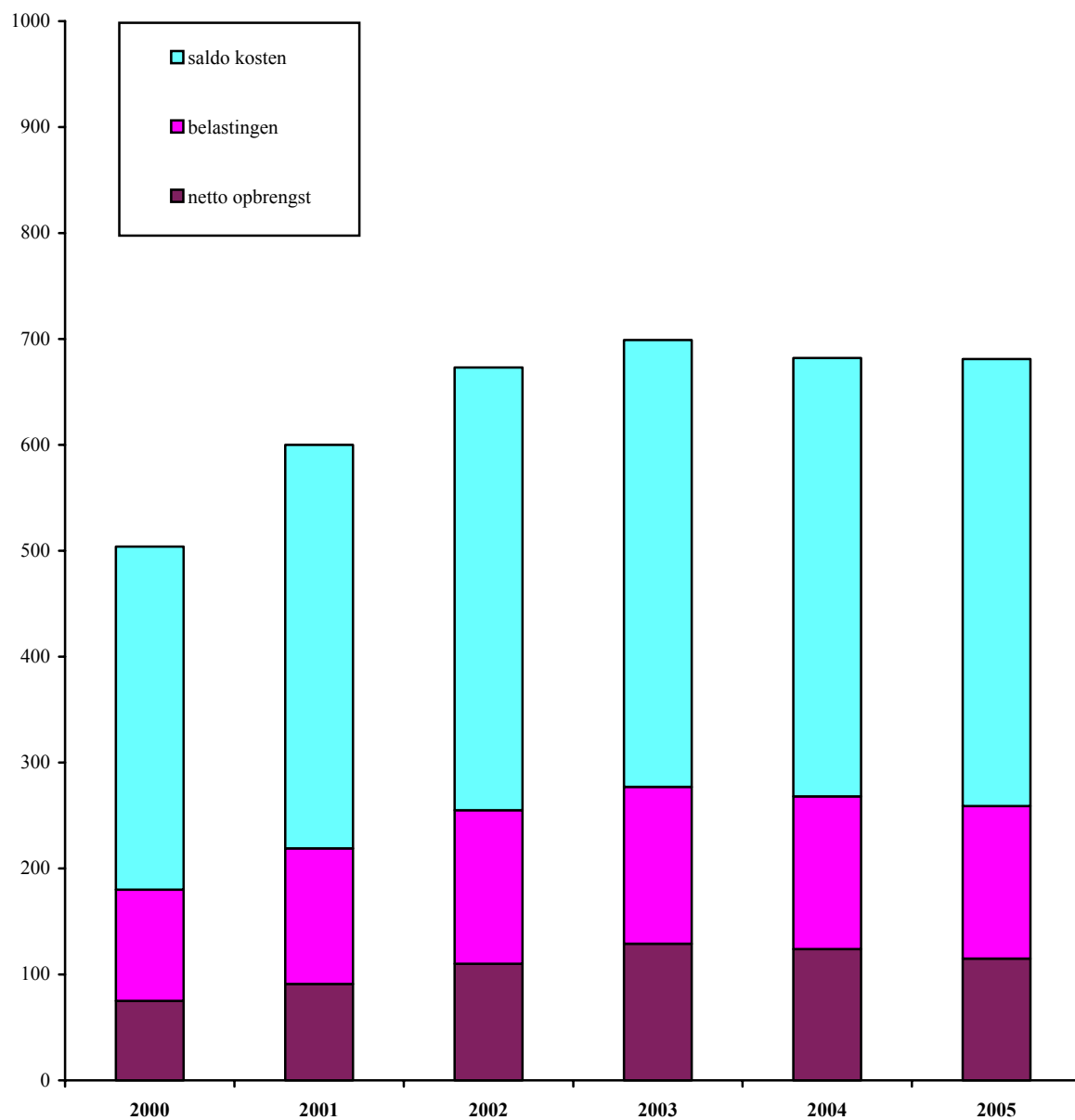
Klachten

Over Scientific Games heeft het College in 2005 geen formele klachten ontvangen.

Jaargegevens Scientific Games 2005	in mln. euro	in %
omzet		
Nederlandse koersen	9,1	27,6
Engelse koersen	7,6	23,0
Duitse koersen	3,6	10,9
Franse koersen	1,7	5,2
Zweedse koersen	2,8	8,5
Zweedse koersen Common Pool	2,0	6,1
Korte banen	0,7	2,1
Overige banen	4,3	13,0
V75/V65	<u>1,2</u>	<u>3,6</u>
totaal	33,0	100,0
prijzengeld (incl. 0,7 mln. euro kansspelbelasting)	23,6	71,5
spelopbrengst	9,4	28,5
kosten	7,3	22,1
netto spelopbrengst	2,1	6,4
saldo diverse lasten en baten	0,0	0,0
netto opbrengst	2,1	6,4
omzet Nederlandse koersen	9,8	29,7
omzet buitenlandse koersen	<u>23,2</u>	<u>70,3</u>
	33,0	100,0
aantal wedkantoren en - / omzet	35	26,5
aantal banen / omzet	4	5,4
aantal wedcafés / omzet	2	0,0
omzet telefoonwedlijn en internet	0,4	1,2
omzet korte banen	<u>0,7</u>	<u>2,1</u>
	33,0	100,0
aantal weddenschappen	5,6 mln.	
gemiddeld aantal personeelsleden hoofdkantoor (fte's) in 2005	28	
kosten banen	0,6	
kosten wedkantoren	3,2	
kosten hoofdkantoor	3,1	
afschrijvingen	<u>0,4</u>	
totaal kosten	7,3	
bedrijfsresultaat:	2,1	
afdracht koninklijke fondsen/paardensector	0,8	2,5
afdracht NDR	2,2	
verlies t.l.v. Scientific Games Inc.	0,9	
geaccumuleerde verliezen Scientific Games Inc.	6,0	

Kerngegevens Holland Casino 2000 t/m 2005
(in miljoenen euro)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
spelopbrengst	504	600	673	699	682	681
saldo kosten	324	381	418	422	414	422
belastingen	105	128	145	148	144	144
netto opbrengst	75	91	110	129	124	115
afdrachten	180	219	255	277	268	259

Holland Casino

Algemeen

De Nationale Stichting tot Exploitatie van Casinospelen in Nederland (handelend onder de naam Holland Casino) exploiteert 13 speelcasino's met een personeelsbestand van bijna 4.500 medewerkers. In 2006 zal het ingevolge de verleende vergunning toegestaan maximum aantal van 14 casino's bereikt zijn. Er zijn thans casino's gevestigd in Zandvoort (1 oktober 1976), Valkenburg (6 mei 1977), Scheveningen (4 oktober 1979), Rotterdam (29 november 1985), Amsterdam (1 december 1986), Breda (1 oktober 1987), Groningen (4 november 1988), Nijmegen (10 augustus 1989), Eindhoven (13 juni 1993), Schiphol (1 april 1995), Utrecht (30 september 2000), Enschede (28 juni 2002) en Venlo (8 maart 2006). De opening van een vestiging in Leeuwarden is voorzien voor december 2006.

In 2005 bedraagt de bruto spelopbrengst 680,5 miljoen euro. Dit is 1,2 miljoen euro lager (-0,2%) dan in het voorgaande jaar. De opbrengst bestaat uit spelresultaat tafelspelen (273,6 miljoen euro), opbrengst speelautomaten (331,7 miljoen euro), troncopbrengst (43,3 miljoen euro), entree-ontvangsten (2,1 miljoen euro), horeca-opbrengsten (24,1 miljoen euro) en overige opbrengsten (5,7 miljoen euro). In 2005 telde Holland Casino in totaal 6,5 miljoen bezoeken, met een gemiddelde besteding van 106 euro per bezoek.

In het verslagjaar bedragen de bedrijfslasten van Holland Casino in totaal 421,7 miljoen euro (+1,9%). Deze bedrijfslasten bestaan uit personeelskosten (256,5 miljoen euro); operationele kosten (112,7 miljoen euro); afschrijvingen (46,7 miljoen euro); aanloopkosten (1,0 miljoen euro); interestlasten (5,9 miljoen euro); en buitenlandse belastingen (-1,1 miljoen euro). De totale belastingafdracht in Nederland van Holland Casino bedraagt in het verslagjaar 144,4 miljoen euro. Deze belastingafdracht bestaat uit 33,33% kansspelbelasting over het spelresultaat tafelspelen (91,2 miljoen euro), alsmede 19% omzetbelasting over onder andere de opbrengst speelautomaten (gesaldeerd 53,2 miljoen euro). Een en ander leverde in het verslagjaar een netto bedrijfsresultaat op van 114,4 miljoen euro. Dit is 9,3 miljoen euro lager (-7,5%) dan in het voorgaande jaar. Van deze 114,4 miljoen euro is 112,2 miljoen afgedragen aan het ministerie van Financiën en is 2,2 miljoen euro toegevoegd aan het eigen vermogen van Holland Casino. De totale afdracht van Holland Casino aan de staat (netto opbrengst en belastingen) bedraagt in het verslagjaar 256,6 miljoen euro.

Overdracht financieel beheer aan het ministerie van Financiën

Met het Koninklijk Besluit van 23 februari 2004, Stb 78, houdende de overdracht van de zorg voor de Wet op de kansspelen, zijn de taken van de Minister van Economische Zaken ingevolge de Wet op de kansspelen overgedragen aan de Minister van Justitie. Eerst met een adviesaanvraag van 21 juli 2005 heeft de Minister van Justitie aan het College een voorstel voorgelegd tot wijziging van de Beschikking casinospelen 1996 en van de statuten van Holland Casino in het kader van de scheiding van de verantwoordelijkheid voor het beleid (Minister van Justitie) en voor het beheer (Minister van Financiën).

De voorgestelde aanpassingen komen samengevat op het volgende neer. De Minister van Justitie wordt voortaan enig vergunningverlener. Wijziging van de statuten van Holland Casino daarentegen behoeft voortaan de instemming van de Minister van Financiën. Ook

benoeming, schorsing en ontslag van de commissarissen geschiedt voortaan door de Minister van Financiën, na overleg met de Minister van Justitie. De beloning van de raad van commissarissen behoeft de voorafgaande toestemming van de Minister van Financiën. De raad van bestuur (de directie) wordt benoemd door de raad van commissarissen, welke benoeming de voorafgaande goedkeuring van de Minister van Financiën behoeft, na overleg met de Minister van Justitie. De Minister van Financiën stelt voortaan het bezoldigingsbeleid van het bestuur vast. De Minister van Financiën kan aanwijzingen geven ten aanzien van het te voeren financiële beleid. De Minister van Financiën moet goedkeuring verlenen aan bestuursbesluiten omtrent een belangrijke verandering van de identiteit of het karakter van de onderneming. De Minister van Justitie moet over dergelijke besluiten worden geïnformeerd. Begroting en beleidsplan worden door de raad van commissarissen vastgesteld en goedgekeurd. Ten aanzien van de begroting kan de Minister van Financiën ter zake aanwijzingen geven. De begroting en het beleidsplan worden ter informatie aan de Minister van Financiën gezonden. De Minister van Financiën verleent voortaan de opdracht aan een accountant tot onderzoek van de jaarrekening. De Minister van Financiën stelt voortaan de jaarrekening vast. Er komt jaarlijks een gezamenlijke vergadering van de Minister van Financiën met het bestuur en de raad van commissarissen van Holland Casino, waarin de jaarrekening wordt besproken. De afdracht van de opbrengst geschiedt voortaan aan de Minister van Financiën. De Minister van Financiën bepaalt de omvang van het eigen vermogen van Holland casino.

De voorgestelde aanpassingen komen vrijwel geheel overeen met de aanpassingen in de vergunning en de statuten van de Nederlandse Staatsloterij, waarover het College advies nr. C.864/04 d.d. 25 november 2004 heeft uitgebracht. Zoals reeds in dat advies uiteengezet, acht het College de instemming met de statuten een beleidsmatige aangelegenheid en derhalve de verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie. De benoeming van de commissarissen en het bestuur acht het College daarentegen een beheersaangelegenheid, waarbij betrokkenheid van de Minister van Justitie onjuist is. De verantwoordelijke bewindslieden zijn het College hierin evenwel niet gevolgd.

Adviezen

In het verslagjaar heeft het College 4 adviezen uitgebracht met betrekking tot Holland Casino. Naast het hiervoor reeds aangehaalde advies inzake wijziging van de vergunning en de statuten, heeft het College nog twee adviezen uitgebracht inzake wijziging van de vergunning in verband met een aangescherpt entreebeleid in het kader van de algemeen geldende identificatieplicht sinds 1 januari 2005 en de invoering van een proef met *coinless gaming*. Verder heeft het College nog een advies uitgebracht over wijziging van het spelreglement 2000 Holland Casino in verband met een aantal speltechnische aanpassingen.

Naleving regelgeving

Over Holland Casino heeft het College in 2005 geen rapportages uitgebracht inzake naleving van de regelgeving.

Klachten

Over Holland Casino heeft het College in 2005 geen formele klachten ontvangen.

Jaargegevens Holland Casino 2005		in mln. euro	in %
baten			
spelresultaat tafelspelen		273,6	40,2
opbrengst speelautomaten		331,7	48,7
tronc opbrengst / tips		43,3	6,4
entree-ontvangsten		2,1	0,3
horeca-opbrengsten		24,1	3,5
overige opbrengsten		<u>5,7</u>	<u>0,9</u>
totaal		680,5	100,0
belastingen (excl. – 1,1 mln. euro buitenlandse belastingen retour)		144,4	21,2
bedrijfslasten		421,7	62,0
netto opbrengst		114,4	16,8
aantal bezoeken			
	6,5 mln.		
gemiddelde besteding per bezoek			
	106 euro		
aantal speeltafels (excl. 412 multiroulette terminals)		380	
aantal speelautomaten		6.278	
aantal casino's		12	
aantal entreeverboden		4.764	
aantal bezoeksbeperkingen		3.408	
aantal personeelsleden (fte's) ultimo 2005		3.495	
personeelskosten		256,5	60,8
operationele kosten (waarvan 29,2 mln. euro marketing)		112,7	26,7
afschrijvingen		46,7	11,1
aanloopkosten		1,0	0,2
interestlasten		5,9	1,4
buitenlandse belastingen		<u>- 1,1</u>	<u>- 0,2</u>
totaal bedrijfslasten		421,7	100,0
bedrijfsresultaat		258,8	100,0
kansspelbelasting		91,2	35,2
omzetbelasting speelautomaten, gesaldeerd met overige btw-ontvangsten en -betalingen		53,2	20,6
afdracht aan het ministerie van Financiën		112,2	43,4
toevoeging eigen vermogen (saldo is 47,6 mln. euro)		2,2	0,8

DEEL III

BIJLAGEN

Samenstelling van het College van toezicht op de kansspelen

Samenstelling per 31 december 2005

Voorzitter:

mevrouw drs. M.W.M. Vos-van Gortel, oud lid van de Raad van State.

Leden:

drs. J.J. Borking, consultant;

dr. M.W.J. Koeter, universitair hoofddocent Universiteit van Amsterdam;

mr. J.G.H. Krajenbrink, oud burgemeester van Woudenberg;

mr. R.J. Manschot, hoofdofficier van Justitie belast met internationale aangelegenheden;

mevrouw drs. L. van Rijn-Vellekoop, consultant;

mevrouw mr. A. Vrisekoop-Sterk, gecertificeerd NMI mediator.

Secretariaat:

mr. E.A. van Vondelen, secretaris;

drs. P.J.A.M. Geertsen, plaatsvervangend secretaris;

drs. B.M. van Waterschoot, beleidsmedewerker;

mevrouw S.K. Moehamadkasbi, secretaresse.

Uitgavenoverzicht 2004-2006 (in euro)

Budget/ ksrt	omschrijving	realisatie 2004	realisatie 2005	raming 2006
	personeel			
10**/11**				
13**/18**	ambtelijk personeel	265.271	272.277	270.000
192*	zittings/vacatiegelden	23.750	25.590	25.000
193*	uitzendkrachten	0	0	0
199*	overige personeelskosten	3.344	4.468	5.000
	totaal personeel	292.365	302.335	300.000
	materieel			
201*	huisvesting	50.891	51.873	53.000
202*/2810	bureaunkosten	20.413	15.196	19.000
203*	reis- en verblijfkosten	15.057	20.168	22.000
204*	documentatiekosten	1.288	1.212	1.000
205*	voorlichtingskosten	6.808	6.305	8.000
21**	onderhoud en exploitatie	357	434	1.000
321*	aanschaf kantoorautomatisering	9.405	436	0
3999	aanschaf overig	1.909	0	0
	totaal materieel	106.128	95.624	104.000
	programma			
242*/2999	externe deskundigen, onderzoeken, symposia, etc	66.949	76.121	64.000
	totaal programma	66.949	76.121	64.000
	TOTAAL GENERAAL	465.442	474.080	468.000

Toelichting uitgavenoverzicht 2004-2006

Algemeen

Beheersmatig ressorteert het College onder het ministerie van Justitie. De ter zake gemaakte beheersafspraken tussen ministerie en College zijn hierna opgenomen. Het budget van het College – dat ingevolge de beheersafspraken in beginsel 453.780 euro (1.000.000 gulden) bedraagt – is een integraal budget. De secretaris van het College is de budgethouder. Alle uitgaven ten behoeve van het College en het daaraan verbonden secretariaat (apparaatskosten en programmakosten) komen ten laste van dit budget.

Op kasbasis is in 2005 een bedrag van 474.080 euro ten laste gekomen van het budget van het College. Dit bedrag is iets hoger dan de raming conform het jaar- en bestedingsplan 2005 (472.678 euro), maar blijft binnen de definitieve budgettaire kaders voor 2005 (475.000 euro)

Personeel

De formatie van het secretariaat van het College bestaat uit 4 fte. De post ambtelijk personeel komt daarmee op een bedrag van 272.277 euro. De zittings/vacatiegelden bedragen 25.590 euro. De hoogte van de vergoedingen voor de leden van het College is goedgekeurd bij brief van de toenmalige Staatssecretaris van Justitie d.d. 12 december 2000 en bedraagt 250 euro per vergadering of bijgewoonde activiteit voor de leden en 375 euro per vergadering of bijgewoonde activiteit voor de voorzitter. In 2005 heeft het College elf maal vergaderd. De reiskosten van de Collegeleden zijn, tezamen met de reiskosten van het secretariaat, opgenomen onder de materieelkosten, ten bedrage van 20.168 euro.

Materieel

Het (secretariaat van het) College is gehuisvest in een kantoorappartementengebouw aan het Lange Voorhout te Den Haag. De kosten hiervan bedragen in 2005 51.873 euro. Door bemiddeling van de Rijksgebouwendienst is oorspronkelijk een huurovereenkomst aangegaan voor in totaal vijf jaren. In 2001 is een nieuwe huurovereenkomst voor het kantoorappartement getekend. De overeenkomst is aangegaan voor de duur van drie jaar, ingaande op 1 april 2001, met een verlengingsoptie voor drie jaar. De bureau- en overige materieelkosten (exclusief reiskosten) bedragen in 2005 23.583 euro.

Programma

De uitgaven aan programmakosten bedragen in 2005 76.121 euro. Deze uitgaven hebben betrekking op de (vervolg)onderzoeken naar kansspelen via nieuwe media (afgerond in respectievelijk de 3^e viermaandsperiode van 2004 en de 3^e viermaandsperiode van 2005), een rechtsvergelijkend onderzoek naar het toezicht op kansspelen in Europa (afgerond in de 3^e viermaandsperiode van 2005), alsmede het op 16 januari 2006 gehouden seminar ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van het College.

Beheersafspraken tussen ministerie van Justitie en College van toezicht op de kansspelen

1. Het College van toezicht op de kansspelen is een op 1 januari 1996 ingesteld onafhankelijk toezicht- en adviesorgaan. Het College heeft een eigen wettelijk statuut (Titel VIa van de Wet op de kansspelen). Het College bestaat uit zeven door de Kroon benoemde onafhankelijke leden en wordt bijgestaan door een ambtelijk secretariaat.
2. Het secretariaat is voor de inhoudelijke uitoefening van zijn taak uitsluitend verantwoording schuldig aan het College (artikel 36 van de Wet op de kansspelen). Het secretariaat is beheersmatig een onderdeel van het bestuursdepartement (Directoraat-Generaal Preventie, Jeugd en Sancties).
3. De secretaris van het College is budgethouder. De Directie Bedrijfsvoering en Ondersteuning Bestuursdepartement (DBOB) ondersteunt de budgethouder facilitair. Daarnaast vindt de financiële ondersteuning plaats door de Directie Financieel-Economische Zaken (DFEZ). DFEZ houdt een maandelijks staat bij met een overzicht van de uitputting en de restant-verplichtingen per kostensoort. De budgethouder zorgt voor tijdige en correcte aanlevering van de facturen. DFEZ zorgt voor tijdige en correcte betaling daarvan.
4. Het College heeft in beginsel een jaarlijks budget van 1 miljoen gulden ter beschikking (zie hiervoor de paragraaf 'financiële gevolgen' in de memorie van toelichting bij de instellingswet, Kamerstukken II, 1993-1994, 23 605, nr. 3, blz. 3). Alle uitgaven ten behoeve van het College en het daaraan verbonden secretariaat (apparaatskosten en programmakosten) komen ten laste van dit budget.
5. Het College dient jaarlijks voor 1 september een jaar- en bestedingsplan voor het daaropvolgende kalenderjaar ter goedkeuring in (zie artikel 22 van het Besluit College van toezicht op de kansspelen, Stb. 1995, 595).
6. Het College is gerechtigd uitgaven te doen in overeenstemming met het goedgekeurde jaar- en bestedingsplan.
7. De financiële controle op de uitgaven berust, evenals bij andere onderdelen van het ministerie van Justitie, bij de Departementale Accountantsdienst.
8. De budgethouder stelt in het kader van de planning- en controlcyclus van het ministerie van Justitie telkens per vier maanden een verslag op dat een verantwoording bevat met betrekking tot de uitgaven.
9. Ten aanzien van zijn werkzaamheden als onafhankelijk toezicht- en adviesorgaan legt het College ingevolge artikel 33, derde lid, van de Wet op de kansspelen één maal per jaar publiekelijk verantwoording af. Dit geschiedt in het jaarverslag dat door het College ieder jaar uiterlijk 1 juli wordt uitgebracht.

Den Haag, 22 december 2000

w.g. drs. M.W.M. Vos-van Gortel,
voorzitter van het College van toezicht op de kansspelen

w.g. drs. E.J. Mulock Houwer,
Directeur-Generaal Preventie, Jeugd en Sancties

Herziene procedureregels klachtenafhandeling

1. Klachten kunnen alleen worden ingediend over de vergunninghouders waar het College toezicht op houdt. Dit zijn: Nederlandse Staatsloterij, BankGiroLoterij, SponsorBingo Loterij, Nationale Postcode Loterij, Zorgloterij, De Lotto, Autotote en Holland Casino.
2. Het College neemt klachten in beginsel alleen in behandeling indien de klager zich in eerste instantie tot de betreffende vergunninghouder heeft gewend. Zonodig wordt de klacht eerst ter behandeling doorgezonden naar de desbetreffende vergunninghouder.
3. Het College neemt klachten alleen in behandeling indien deze schriftelijk worden ingediend, voorzien van de naam en de adresgegevens van de klager, alsmede diens handtekening.
4. Klachten met betrekking tot het voldoen van de inleg, de aanspraak op premies of prijzen of andere civielrechtelijke geschillen worden in beginsel doorverwezen naar de burgerlijke rechter.
5. Klachten over trekkingsprocedures of het toevalskarakter van een spel worden in beginsel doorverwezen naar het Nederlands Meetinstituut (NMI), waar deze belast is met de technische controle, of naar de verantwoordelijke notaris.
6. Klachten over de bestemming en verdeling van de opbrengst worden in beginsel terugverwezen naar de desbetreffende vergunninghouder, aangezien het toezicht van het College zich niet uitstrekt tot de besteding van de opbrengst door de begunstigen.
7. Ingeval van klachten over de interpretatie of naleving door een vergunninghouder van de regelgeving inzake kansspelen, legt het College de klacht voor aan de desbetreffende vergunninghouder met het verzoek om een reactie.
8. Indien daartoe aanleiding is, legt het College de reactie van de desbetreffende vergunninghouder ter commentaar aan de klager voor, waarna het commentaar zonodig aan de vergunninghouder wordt voorgelegd.
9. De klager en de desbetreffende vergunninghouder, alsmede in voorkomende gevallen de verantwoordelijke bewindslieden, worden in kennis gesteld van het ter zake door het College ingenomen standpunt.
10. Het College neemt jaarlijks in het jaarverslag een overzicht op van de in het verslagjaar afgedane klachten.

aldus vastgesteld in de 83^e vergadering van het College d.d. 9 december 2002

Overzicht van in 2005 uitgebrachte adviezen op grond van artikel 34 van de Wet op de kansspelen

1. advies nr. C.051/05 d.d. 19 januari 2005 inzake wijziging deelnemersreglement De Lotto
(adviesaanvraag Justitie, mede namens Volksgezondheid, Welzijn en Sport, d.d. 29 december 2004, kenmerk L.O. 640/0073/0452520)
2. advies nr. C.131/05 d.d. 24 februari 2005 inzake wijziging Beschikking casinospelen 1996
(adviesaanvraag Justitie d.d. 12 oktober 2004, kenmerk 5313329/04/DSP)
3. advies nr. C.210/05 d.d. 29 maart 2005 inzake nieuw deelnemersreglement Nederlandse Staatsloterij
(adviesaanvraag Justitie d.d. 11 maart 2005, kenmerk 5341279/05/DSP)
4. advies nr. C.215/05 d.d. 29 maart 2005 inzake wijziging deelnemersreglement De Lotto (superzaterdag en incassoduur)
(adviesaanvraag Justitie d.d. 14 maart 2005, kenmerk L.O. 640/0073/0552646)
5. advies nr. C.301/05 d.d. 28 april 2005 inzake wijziging statuten en deelnemersreglementen De Lotto
(adviesaanvragen Justitie d.d. 14 maart 2005, kenmerk L.O. 640/0073/0552651, en 31 maart 2005, kenmerk L.O. 870/0181/0552691 en 640/0073/052690)
6. advies nr. C.304/05 d.d. 28 april 2005 inzake wijziging deelnemersreglementen Nationale Goede Doelen Loterijen
(adviesaanvraag Justitie d.d. 14 april 2005, kenmerk L.O. 700/0088;730/0002;890/0098/0552698)
7. advies nr. C.377/05 d.d. 26 mei 2005 inzake Beschikking totalisator 2005
(adviesaanvraag Justitie d.d. 10 mei 2005, kenmerk 5350786/05/DSP)
8. advies nr. C.505/05 d.d. 7 juli 2005 inzake wijziging deelnemersreglement Sponsor Loterij
(adviesaanvraag Justitie d.d. 10 juni 2005, kenmerk L.O. 730/0002/0552777)
9. advies nr. C.626/05 d.d. 25 augustus 2005 inzake wijziging vergunning en statuten Holland Casino
(adviesaanvraag Justitie d.d. 21 juli 2005, kenmerk 5365445/05/DSP)
10. advies nr. C.630/05 d.d. 25 augustus 2005 inzake wijziging spelreglement 2000 Holland Casino (black jack en casino hold'em poker)
(adviesaanvragen Justitie d.d. 21 juni 2005, kenmerk 5358923/05/DSP, en 9 augustus 2005, kenmerk 5367284/05/DSP)
11. advies nr. C.633/05 d.d. 25 augustus 2005 inzake wijziging statuten Scientific Games
(adviesaanvraag Justitie d.d. 25 juli 2005, kenmerk 5364753/05/DSP)
12. advies nr. C.735/05 d.d. 29 september 2005 inzake wijziging deelnemersreglement Sponsor Loterij
(adviesaanvraag Justitie d.d. 2 september 2005, kenmerk L.O. 730/0002/0552924)

13. advies nr. C.738/05 d.d. 29 september 2005 inzake wijziging deelnemersreglement Nationale Postcode Loterij
(adviesaanvraag Justitie d.d. 23 september 2005, kenmerk L.O. 890/0098/0552961)
14. advies nr. C.753/05 d.d. 29 september 2005 inzake verlenging geldigheidsduur vergunning Sponsor Loterij
(adviesaanvraag Justitie d.d. 26 augustus 2005, kenmerk L.O. 730/0002/0552920)
15. advies nr. C.756/05 d.d. 29 september 2005 inzake wijziging deelnemersreglement De Lotto
(adviesaanvragen Justitie d.d. 26 augustus 2005, kenmerk L.O. 640/0073/0552919, en 22 september 2005, kenmerk L.O. 640/0073/0552959)
16. advies nr. C.929/05 d.d. 24 november 2005 inzake wijziging vergunning, reglementen en statuten BankGiro Loterij en Nationale Postcode Loterij
(adviesaanvragen Justitie d.d. 10 november 2005, kenmerk L.O. 700/0088/0553005, en 14 november 2005, kenmerk L.O. 890/0098/0553007)
17. advies nr. C.932/05 d.d. 24 november 2005 inzake wijziging Beschikking casinospelen 1996
(adviesaanvraag Justitie d.d. 26 oktober 2005, kenmerk 5382994/05/DSP)

Brief van 29 maart 2005 inzake speelautomatenhallen

Geachte heer Donner,

Het College van toezicht op de kansspelen vraagt uw aandacht voor het volgende.

Recentelijk heeft het College een aantal adviezen uitgebracht die betrekking hebben op de ontwikkelingen op het terrein van de speelautomatenhallen. Het College noemt hier de brief van 25 november 2004, nr. C.860/04, inzake zich als casino afficherende speelautomatenhallen, de brief van 22 december 2004, nr. C.964/04, inzake evaluatie gewijzigde speelautomatenregelgeving en de brief van 24 februari 2005, nr. C.142/05, inzake entreeverboden en bezoekbeperkingen in speelautomatenhallen. In het verlengde daarvan wil het College nog eens nadrukkelijk zijn zorgen uitspreken over de huidige wildgroei van pseudo casino's in Nederland en verzoekt het College u op korte termijn met passende maatregelen te komen om daar paal en perk aan te stellen.

Reeds in zijn jaarverslag over 1998 heeft het College erop gewezen dat de introductie in speelautomatenhallen van gekoppelde automaten met een gezamenlijke (jackpot)prijs en van de zogenoemde *meerspelers* betekent dat het gehele ondersegment van de casinomarkt voortaan (elektronisch in de vorm van automaten) beschikbaar zal zijn in bijna 300 speelautomatenhallen. Daarbij heeft het College zich de vraag gesteld of Nederland op deze manier er niet bijna 300 minicasino's bij krijgt. Inmiddels blijkt uit de praktijk dat die vraag bevestigend kan worden beantwoord.

In zijn jaarverslag over 2003 wijst het College er op dat er nogal wat gemeenten zijn die bij gebreke van de mogelijkheid om een echt casino binnen de stadsgrenzen te krijgen, uitwijken naar de mogelijkheid om een *speelautomatencasino* toe te staan. Voor het publiek is het veelal niet duidelijk dat het hier eigenlijk om een speelautomatenhal gaat. Veel speelautomatenhallen afficheren zich tegenwoordig in hun naamgeving en in hun reclame-uitingen als casino's en sommige hallen doen in grootte, aankleding en ambiance inderdaad weinig meer onder voor echte casino's.

Daar waar voor Holland Casino evenwel een stringent vestigingsbeleid geldt, kunnen gemeenten vrijelijk beslissen over de vestiging van nieuwe grootschalige speelautomatenhallen. Steeds meer gemeenten gaan ertoe over om de exploitatie van dergelijke speelautomatenhallen toe te staan. Niet zelden spelen oneigenlijke motieven zoals de financiering van een voetbalstadion, een uitgaanscentrum of andersoortig gemeentelijk (prestige)project daarbij een rol. Automatenexploitanten maken daar dankbaar gebruik van. Ook de recente ontwikkeling inzake de samenwerking tussen automatenexploitant JVH Gaming en Van der Valk Horeca, waarbij de motels van laatstgenoemde worden voorzien van een *Jack's Casino* van eerstgenoemde, acht het College een teken aan de wand.

Alles bijeengenomen acht het College het hoog tijd dat ook voor speelautomatenhallen een vestigingsbeleid wordt ontwikkeld. De recente expansie van de speelautomatenhallen en het naar elkaar toegroeien van de casino's en de automatenhallen heeft het College er reeds eerder toe gebracht om te pleiten voor een versterking van het toezicht op deze sector. Het is ongerijmd dat de kansspelen waaraan de meeste maatschappelijke risico's zijn verbonden, het terrein van de speelautomaten, niet onder het toezicht van het College vallen. Dit laatste heeft het College overigens al geconcludeerd in zijn eerste jaarverslag over 1996. Ook nadien heeft

het College regelmatig zijn zorgen uitgesproken over de ontwikkelingen op het terrein van de speelautomaten en de mogelijke gevolgen daarvan in de sfeer van kansspelverslaving.

Het College heeft er ook al eerder op gewezen dat het preventiebeleid kansspelverslaving van Holland Casino van een kwalitatief hoger niveau is dan vergelijkbare inspanningen van de exploitanten van automatenhallen. Hier speelt bovendien een rol dat de casino's een registratieplicht voor alle bezoekers kennen, terwijl de speelautomatenhallen alleen in geval van twijfel op meerderjarigheid controleren. Uit een oogpunt van het tegengaan van gokverslaving acht het College het dan ook inconsistent dat Holland Casino slechts een beperkte uitbreiding wordt toegestaan, terwijl aan de vestiging van nieuwe grootschalige speelautomatenhallen geen halt kan worden toegeroepen.

Tenslotte merkt het College nog op dat het kennis heeft genomen van uitlatingen uit de speelautomatenbranche dat men zich achtergesteld voelt bij het casinowezen, omdat men geen tafelspelen mag organiseren. In dit verband wordt door de branche een beroep gedaan op gelijke rechten. Daarbij wordt evenwel uit het oog verloren dat de gehele netto opbrengst van Holland Casino aan de schatkist wordt afgedragen teneinde doeleinden van algemeen belang te financieren, terwijl de opbrengst van de gokhallen uitsluitend ten goede komt aan de speelautomatenexploitanten.

Het College meende er goed aan te doen om zijn bezorgdheid over de hiervoor geschetste ontwikkelingen nog eens expliciet onder uw aandacht te brengen, mede in het licht van de komende herziening van de speelautomatenregelgeving.

Een afschrift van deze brief heeft het College gezonden aan de voorzitter van de Vaste Commissie voor Justitie van de Tweede kamer, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, de VAN Speelautomaten Branche-organisatie en Holland Casino.

Met vriendelijke groet,

w.g. drs. M.W.M. Vos-van Gortel,
voorzitter

Brief van 7 juli 2005 inzake concept-gedragscode promotionele kansspelen

Geachte heer Donner,

Met een brief van 16 maart 2005, nr. 5342528/05/DSP, heeft u het College gevraagd om een advies uit te brengen over de concept-gedragscode promotionele kansspelen. Met een brief d.d. 28 april 2005, nr. C.295/05, heeft het College u enkele vraagpunten ter zake voorgelegd. Met een brief d.d. 12 mei 2005 heeft u het College geantwoord. Met inachtneming daarvan brengt het College het volgende advies uit.

Het College stelt voorop dat de promotionele kansspelen waar het hier om gaat niet zijn toegestaan ingevolge de Wet op de kansspelen. Dit verbod wordt evenwel niet gehandhaafd. Het College heeft in het verleden herhaaldelijk zijn zorgen uitgesproken over (het gedoogbeleid inzake) besselletjes en soortgelijke (promotionele) kansspelen. Daarbij heeft het College niet alleen gewezen op het feit dat hiermee het restrictieve uitgangspunt van de Wet op de kansspelen wordt uitgehold, maar vooral ook op het feit dat er geen enkele controle op dit soort spelletjes is, waardoor een eerlijk en betrouwbaar spelverloop niet is gewaarborgd.

Het College acht een beperkte mogelijkheid voor het organiseren van promotionele kansspelen maatschappelijk aanvaardbaar. Daartoe zal dan een voorziening dienen te worden getroffen in de Wet op de kansspelen. Daarbij zal uiteraard moeten worden geregeld wat is toegestaan en hoe daarop toezicht wordt gehouden. Gelet op het feit dat wetswijziging de nodige tijd vergt en het onwenselijk is om de bestaande gedoogsituatie te handhaven, acht het College het een praktische oplossing om tussentijds met een code – of wellicht beter nog met een convenant tussen betrokken partijen – regulerend op te treden.

Met een code of een convenant tussen betrokken partijen wordt dan in feite vooruit gelopen op de totstandkoming van een wettelijke regeling. In deze wettelijke regeling kunnen vervolgens de regels uit de code of het convenant worden geïncorporeerd. Alsdan kan ook het toezicht op de naleving van de regeling worden ondergebracht bij het nieuw in te stellen toezichthoudend orgaan voor de kansspelen. In dit verband wijst het College overigens nog op de totstandkoming van een Europese verordening inzake verkoopbevorderende activiteiten. Deze kan aanzienlijke gevolgen hebben voor de definitieve regeling van de onderhavige materie.

In het licht van het bovenstaande acht het College het geen goede beslissing om de inwerkingtreding van de code uit te stellen totdat de wetswijziging zijn beslag heeft gekregen. Dit zal er in de praktijk op neerkomen dat de huidige gedoogsituatie nog geruime tijd zal voortduren. Het College heeft er weinig vertrouwen in dat betrokkenen zich aan een code zullen houden die eerst over geruime tijd in werking zal treden. De brieven die u aan diverse mediabedrijven heeft gezonden, waarin wordt gewezen op het in strijd handelen met de Wet op de kansspelen, alsmede op het niet naleven van de (concept-)code, lijken immers weinig indruk te hebben gemaakt. Het College geeft dan ook in overweging om de code of het convenant thans reeds in werking te laten treden, met inachtneming van de volgende opmerkingen.

In de preambule wordt gesteld dat promotionele kansspelen slechts ter promotie van een product of dienst mogen worden aangeboden. Het College vraagt zich af hoe de besselletjes die door diverse omroeporganisaties worden aangeboden zich verhouden tot deze voorwaarde. Een promotie voor het spelletjesprogramma zelve lijkt niet voor de hand te liggen. Bovendien

vraagt het College zich af hoe de dagelijkse frequentie van dit soort belspelletjes zich verhoudt tot het maximum van 13 trekkingen, zoals dat in artikel 2 van de code is bepaald.

Het in artikel 4 bepaalde maximum van 100.000 euro aan beschikbaar gestelde prijzen kan naar de opvatting van het College gemakkelijk worden omzeild door acties te combineren van diverse product(variant)en. Door dit zogenoemde stapelen kunnen de facto hogere prijzen worden aangeboden dan waarin de code voorziet. Dezelfde mogelijkheid doet zich overigens voor bij samenwerking van diverse organisaties, zoals bijvoorbeeld een actie van Coca Cola die aangevuld wordt met een terzelfder tijd te houden actie van McDonald's.

Voorts ziet het College mogelijkheden tot misbruik van de gedragscode door bedrijven zoals supermarktketens, die vele honderden verschillende producten in hun assortiment hebben en derhalve de mogelijkheid hebben om in beginsel dagelijks meerdere promotionele acties te houden. Naar de opvatting van het College laat de code zich bovendien niet uit over situaties waarbij de producent (bijvoorbeeld Douwe Egberts met koffie) een actie met een bepaald product houdt en tevens een supermarktketen (bijvoorbeeld Albert Heijn) al dan niet op een ander moment een actie met hetzelfde product houdt.

In zijn algemeenheid voorziet het College, gelet op de ruime formulering van de voorliggende code, een veelvuldig misbruik van de mogelijkheden. Met name de voor kleine promotionele kansspelen geschapen ruimte lijkt voor creatieve geesten een omvangrijk universum aan mogelijkheden te bieden. Het College geeft in dit verband het voorbeeld van een sms-spel dat binnen de voorwaarden van de kleine promotionele kansspelen op een uur tot uur basis, zoniet continu, kan worden aangeboden tegen een tarief van 39 eurocent per deelname (inclusief het verzendtarief). Verder lijkt de code de aard van de te spelen spelletjes redelijk vrij te laten. Het College vraagt zich dan ook af of het wel de bedoeling is om bijvoorbeeld ook sportprijsvragen en instantloterijen onder deze code te laten vallen.

Het geheel overziend komt het College tot de conclusie dat de voorliggende code geen bijdrage levert aan een restrictief kansspelbeleid, nog afgezien van het feit dat de inwerkingtreding nog enige jaren op zich zal laten wachten en de huidige situatie derhalve blijft voortbestaan. Overigens acht het College het in dit verband een teken aan de wand dat ook de Consumentenbond zich niet kan vinden in de voorliggende code.

Met vriendelijke groet,

w.g. drs. M.W.M. Vos-van Gortel,
voorzitter

Brief van 29 september 2005 inzake speelautomatenhallen

Geachte heer Donner,

Het College heeft met instemming kennis genomen van uw brief van 12 september 2005 aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal (Kamerstukken II, 2004 – 2005, 24 557, nr. 58), waarin u een volledige en betrouwbare registratie aankondigt van het aantal speelhallen, het aantal opgestelde speelautomaten, het aantal meerspelers en het aantal spelersplaatsen. De thans in deze brief vermelde aantallen speelautomaten bevestigen de eerdere constatering van het College dat de door u in de evaluatie van de Speelautomatentitel van de Wet op de kansspelen (Kamerstukken II, 2004 – 2005, 24 557, nr. 54) gesignaleerde terugloop in het aantal hallen niet juist is. Meer is het algemeen wil het College over de ontwikkeling van de kansspelautomatenhallen in Nederland nog het volgende onder uw aandacht brengen.

Volgens uw brief van 12 september 2005 zou het totale aantal speelautomatenhallen eind 2004 282 bedragen. Dit getal spoort met een door het College opgestelde inventarisatie. Hierbij dient evenwel bedacht te worden dat inmiddels in 2005 weer een aantal nieuwe speelautomatenhallen is geopend en dat in nogal wat gemeenten recentelijk is besloten tot uitbreiding van het aantal hallen. Een en ander betekent dat het niet meer lang zal duren voordat het aantal van 300 hallen is gepasseerd. De groei in het totale aantal hallen wordt overigens nog enigszins getemperd doordat er een aantal gemeenten in Nederland een zogeheten uitsterfbeleid voert. Dit houdt in de regel in dat de op naam van de beheerder van de hal staande vergunning niet overdraagbaar is. Dit leidt in de loop der jaren tot sluiting van een aantal hallen. Ook heeft het College een tendens gesignaleerd dat exploitanten en gemeenten in samenspraak besluiten tot het samenvoegen van meerder hallen, c.q. halvergunningen.

Naast de kwantitatieve ontwikkelingen dienen evenwel ook de kwalitatieve ontwikkelingen in ogenschouw te worden genomen. Reeds in zijn jaarverslag over 1998 heeft het College erop gewezen dat de introductie in speelautomatenhallen van gekoppelde automaten met een gezamenlijke (jackpot)prijs en van de zogenoemde *meerspelers* betekent dat het gehele ondersegment van de casinomarkt voortaan (elektronisch in de vorm van automaten) beschikbaar zal zijn in bijna 300 speelautomatenhallen. Daarbij heeft het College zich de vraag gesteld of Nederland niet wordt verrijkt met bijna 300 minicasino's. Inmiddels blijkt uit de praktijk dat die vraag bevestigend kan worden beantwoord.

In zijn jaarverslag over 2003 wijst het College er op dat er nogal wat gemeenten zijn die bij gebreke van de mogelijkheid om een echt casino binnen de stadsgrenzen te krijgen, uitwijken naar de mogelijkheid om een *speelautomatencasino* toe te staan. Voor het publiek is het veelal niet duidelijk dat het hier eigenlijk om een speelautomatenhal gaat. Veel speelautomatenhallen afficheren zich immers in hun naamgeving en in hun reclame-uitingen als casino's en sommige hallen doen in grootte, aankleding en ambiance inderdaad weinig meer onder voor echte casino's. Het is dan ook op dit punt dat het College zijn in de brief van 29 maart 2005 uitgesproken bezorgdheid handhaaft over de huidige wildgroei van pseudo casino's in Nederland. Overigens heeft het College met instemming kennis genomen van uw beleidsvoornemen om de term casino te reserveren voor de vestigingen van Holland Casino.

De ontwikkeling van de kansspelautomatenhallen kenmerkt zich vooral door schaalvergroting. Het College signaleert een tendens dat (kleinere) hallen van zelfstandige exploitanten worden opgekocht door grote automatenbedrijven. Inmiddels hebben de twee grootste automatenbedrijven in Nederland een kwart van alle kansspelautomatenhallen in handen. Van achterafsteegjes verhuizen de hallen naar A1 locaties, al dan niet in combinatie met een gemeentelijk (prestige)project zoals een voetbalstadion of een uitgaanscentrum. Daarbij is niet zelden sprake van een (aanzienlijke) uitbreiding van het aantal opgestelde automaten, hetzij met expliciete gemeentelijke toestemming, dan wel door het plaatsen van meerspelers. Doordat het toezichtbedrijf Verispect meerspelers als één automaat telt – naar de opvatting van het College nog steeds geheel ten onrechte – kunnen door het plaatsen van meerspelers de gemeentelijke maxima voor het opstellen van kansspelautomaten in hallen eenvoudig worden omzeild.

Ten aanzien van het toezichtbedrijf Verispect merkt het College nog het volgende op. Het College betreurt het dat Verispect impliciet heeft geweigerd om de door het College opgestelde inventarisatie van kansspelautomatenhallen te verifiëren. Het College benadrukt hier nogmaals dat het van opvatting is dat de afdeling toezicht kansspelen van Verispect dient op te gaan in de nieuwe toezichthoudende autoriteit, zodat de technische inspectietaak een geïntegreerd onderdeel van het kansspeltoezicht wordt. Zoals het College er reeds meerdere malen op heeft gewezen, behoren dergelijke publieke taken niet door een commerciële instelling te worden verricht.

De recente expansie van de speelautomatenhallen en het naar elkaar toegroeien van de casino's en de kansspelautomatenhallen heeft het College er reeds eerder toe gebracht om te pleiten voor een versterking van het toezicht op deze sector. Het spreekt voor het College dan ook welhaast voor zich dat de speelautomatenbranche in zijn geheel onder het toezicht van de nieuwe toezichthouder wordt gebracht.

Het College vertrouwt u hiermee van dienst te zijn geweest. Een afschrift van deze brief heeft het College gezonden aan de Vaste commissie voor Justitie van de Tweede Kamer, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, Verispect, de VAN Speelautomaten Branche-organisatie en Holland Casino.

Met vriendelijke groet,

w.g. drs. M.W.M. Vos-van Gortel,
voorzitter

Brief van 24 november 2005 inzake wijziging Wet op de kansspelbelasting

Geachte heer Wijn,

Het College heeft kennis genomen van uw voorstel gedaan bij tweede nota van wijziging bij het Belastingplan 2006 om de kansspelbelasting te verhogen van 25% naar 29%. Naar aanleiding daarvan brengt het College het volgende onder uw aandacht.

Van de naar schatting in totaal 160 miljoen euro ontvangen kansspelbelasting in 2004 – de begrotingsstukken van het ministerie van Financiën geven over 2004 geen uitsluitel over de exacte hoogte van de gerealiseerde opbrengsten – is 120 miljoen euro afkomstig van de Nederlandse Staatsloterij en van Holland Casino. Aangezien beide vergunninghouders de kansspelbelasting voor eigen rekening nemen, zal een verhoging van de kansspelbelasting leiden tot eenzelfde verlaging van de netto afdracht aan het ministerie van Financiën. Dit levert netto dus niets voor u op. Slechts over de resterende 40 miljoen euro – die vrijwel geheel afkomstig is van prijswinnaars in De Lotto en Nationale Goede Doelen Loterijen – is een meeropbrengst te verwachten van ongeveer slechts 6 tot 7 miljoen euro, in plaats van de beoogde 37 miljoen euro. De uitspraak van de ambassadeur van Nationale Goede Doelen Loterijen de heer Johan Cruyff dat elk nadeel zo zijn voordeel heeft, lijkt hier dan ook in ieder geval voor u niet op te gaan.

Het is het College overigens opgevallen dat uit de motivering van de verhoging van de kansspelbelasting niet blijkt dat dit op enigerlei wijze verband houdt met het door de Minister van Justitie gevoerde kansspelbeleid. Dat de voorgestelde verhoging van de kansspelbelasting slechts één jaar van kracht zal zijn, doet te meer de vraag rijzen naar nut en noodzaak van deze exercitie. Als de in het vooruitzicht gestelde belasting over de inleg bij kansspelen gelijktijdig in werking zal treden met de algehele herziening van de Wet op de kansspelen, dan schat het College overigens in dat dit redelijkerwijs nog zeker 2 jaar zal duren. In dit verband merkt het College nog op dat het het op prijs zou stellen als u het voorstel tot invoering van belasting over de inleg bij kansspelen vooraf ter advies aan het College zou voorleggen.

Een afschrift van deze brief heeft het College gezonden aan de Minister van Justitie, aan de voorzitters van de vaste commissies voor Justitie en voor Financiën van de Eerste en Tweede Kamer, alsmede aan de vergunninghouders waarop het College toezicht houdt.

Met vriendelijke groet,

w.g. drs. M.W.M. Vos-van Gortel,
voorzitter

Titel VIa van de Wet op de kansspelen (College van toezicht op de kansspelen)

TITEL VIa

College van toezicht op de kansspelen

Artikel 33

1. Er is een College van toezicht op de kansspelen, hierna het College genoemd.
2. Het College heeft tot taak Onze Minister van Justitie en Onze ministers wie het mede aangaat, te adviseren alsmede desgevraagd de inlichtingen te verstrekken die nodig zijn voor de beoordeling van de uitvoerbaarheid van voorgenomen wettelijke voorschriften en algemene beleidsvoornemens, voor zover deze betrekking hebben op kansspelen.
3. Het College brengt binnen zes maanden na ommekomst van ieder jaar een verslag uit van zijn werkzaamheden en van de ontwikkeling van de kansspelen in Nederland. Telkens na een termijn van drie jaren wordt daarin tevens de taakvervulling van het College aan een onderzoek onderworpen. Het verslag wordt toegezonden aan de Minister van Justitie en Onze Ministers wie het mede aangaat, alsmede aan de Staten-Generaal.

Artikel 34

1. Het College wordt gehoord over het voornemen tot verlening, wijziging of intrekking van een vergunning als bedoeld in de artikelen 9, 14b, 16, 24, 27b, 27h en 30g van de wet, alsmede in artikel 3 van de wet voorzover de prijzen en premies gezamenlijk een grotere waarde dan 4.500.000 euro hebben.
2. Het College is belast met het toezicht op de naleving door de rechtspersonen, waaraan een vergunning is verleend als bedoeld in het eerste lid, van het bepaalde bij of krachtens deze wet en van hun statuten en reglementen.
3. Met het in het tweede lid bedoelde toezicht op de naleving zijn belast de leden van het College, de secretaris en de overige medewerkers van het bureau van het College. De toezichthouder beschikt niet over de bevoegdheden, genoemd in de artikelen 5:18 en 5:19 van de Algemene wet bestuursrecht.
4. Instemming met de statuten en reglementen van de in het tweede lid bedoelde rechtspersonen wordt niet door Onze Minister van Justitie of een van Onze Ministers wie het mede aangaat gegeven dan nadat het College is gehoord. De artikelen 10:28 tot en met 10:31 van de Algemene wet bestuursrecht zijn van overeenkomstige toepassing.
5. De in het tweede lid bedoelde rechtspersonen zenden een afschrift van de ingevolge de verleende vergunning voorgeschreven rapportage aan het College.

Artikel 35

1. Het College bevordert overleg, coördinatie en samenwerking tussen de instellingen en personen waaraan door Onze Minister van Justitie of een van Onze Ministers wie het mede aangaat vergunning is verleend ingevolge deze wet. Het College kan daartoe deze instellingen en personen voorstellen doen.
2. In het belang van het voorkomen en tegengaan van negatieve maatschappelijke effecten kan het College, overeenkomstig bij algemene maatregel van bestuur gegeven regels, de in het eerste lid bedoelde instellingen en personen aanbevelingen doen.

Artikel 36

1. Het College bestaat uit ten hoogste twaalf leden. De voorzitter en de overige leden worden bij koninklijk besluit benoemd en ontslagen.
2. De voorzitter en ten minste de helft van de overige leden van het College zijn onafhankelijke deskundigen. De andere leden van het College zijn ambtenaren in rijksdienst, die daarin met raadgevende stem zitting hebben.
3. Het College wordt bijgestaan door een secretaris, die wordt benoemd en ontslagen bij koninklijk besluit. De secretaris heeft in de vergaderingen van het College een raadgevende stem.
4. Aan het College kan een bureau worden verbonden, dat onder leiding staat van de secretaris. De secretaris en de overige leden van het bureau zijn voor de uitoefening van hun taak uitsluitend verantwoording schuldig aan het College.
5. Leden van het College, alsmede van het daaraan verbonden bureau, mogen geen direct of indirect persoonlijk belang hebben bij de exploitatie van kansspelen.

Artikel 37

Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regelen gegeven met betrekking tot de taak, bevoegdheden en samenstelling van het College, alsmede de benoeming van de leden en de secretaris daarvan. Deze regelen hebben mede betrekking op de werkwijze en de vergoeding van de kosten van het College.

Besluit College van toezicht op de kansspelen (Stb. 1995, 595)

Paragraaf 1. Begripsomschrijvingen

Artikel 1

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. de wet: de Wet op de kansspelen;
- b. Onze Minister: Onze Minister van Justitie;
- c. Onze Ministers wie het mede aangaat: Onze Minister van Economische Zaken, Onze Minister van Financiën, Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Onze Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij;
- d. het College: het College van toezicht op de kansspelen als bedoeld in artikel 33 van de wet.

Paragraaf 2. Adviezen

Artikel 2

1. Een verzoek om advies aan het College kan worden gedaan door Onze Minister of door een van Onze Ministers wie het mede aangaat door tussenkomst van Onze Minister.
2. Het College zendt zijn adviezen aan Onze Minister en aan Onze Ministers wie het mede aangaat.

Artikel 3

1. Adviezen als bedoeld in artikel 34, eerste en derde lid, van de wet worden niet vastgesteld dan nadat de betrokken rechtspersoon in de gelegenheid is gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken.
2. Toepassing van het eerste lid kan achterwege blijven indien:
 - a. de vereiste spoed zich daartegen verzet; of
 - b. de betrokken rechtspersoon tegen het advies naar verwachting geen bedenkingen zal hebben.

Paragraaf 3. Toezicht

Artikel 4

1. Aanwijzingen door Onze Minister of een van Onze Ministers wie het mede aangaat aan de rechtspersonen waaraan een vergunning is verleend als bedoeld in artikel 34, eerste lid, van de wet worden ingevolge de verleende vergunning niet gegeven dan nadat het College is gehoord.
2. Toepassing van het eerste lid kan achterwege blijven indien de vereiste spoed zich daartegen verzet.

Artikel 5

Door Onze Minister of door een van Onze Ministers wie het mede aangaat door tussenkomst van Onze Minister kan aan het College het verzoek worden gedaan een onderzoek in te stellen naar de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet en van zijn statuten en reglementen door een rechtspersoon waaraan een vergunning is verleend als bedoeld in artikel 34, eerste lid, van de wet.

Artikel 6 (vervallen)

Paragraaf 4. Voorstellen

Artikel 7

De ingevolge artikel 35, eerste lid, van de wet door het College vastgestelde voorstellen bevatten de vermelding tot wie zij zijn gericht. Zij worden ter kennis gebracht aan Onze Minister en aan Onze Ministers wie het mede aangaat.

Paragraaf 5. Aanbevelingen

Artikel 8

Met inachtneming van het bepaalde bij en krachtens de wet en in het belang van het voorkomen en tegengaan van negatieve maatschappelijke effecten kan het College de instellingen en personen waaraan door Onze Minister of een van Onze Ministers wie het mede aangaat vergunning is verleend ingevolge de wet, aanbevelingen doen met betrekking tot:

- a. de wijze van werving en reclame;
- b. het waarborgen van een eerlijk en betrouwbaar spelverloop en het voorkomen van fraude en misbruik;
- c. de vestiging van voor het publiek opengestelde inrichtingen waar gelegenheid wordt gegeven tot beoefening van een kansspel of waar deelnamebewijzen aan een kansspel verkrijgbaar worden gesteld, alsmede elke overige wijze waarop de deelname aan een kansspel mogelijk wordt gemaakt.

Artikel 9

1. Een aanbeveling overeenkomstig artikel 8 wordt niet vastgesteld dan nadat degene tot wie deze is gericht in de gelegenheid is gesteld zijn zienswijze daaromtrent kenbaar te maken.
2. Indien de aanbeveling is gericht tot tien of meer vergunninghouders, wordt het voornemen tot vaststelling daarvan bekend gemaakt in de Staatscourant. Vaststelling van een aanbeveling als bedoeld in de vorige volzin geschiedt niet dan nadat vier weken na die bekendmaking zijn verstreken.
3. Door het College vastgestelde aanbevelingen worden ter kennis gebracht aan Onze Minister en aan Onze Ministers wie het mede aangaat.

Artikel 10

Indien het College van oordeel is dat een overeenkomstig artikel 8 gegeven aanbeveling niet, of niet voldoende, wordt nageleefd door een instelling of persoon tot wie de aanwijzing is gericht, brengt het College daaromtrent rapport uit aan Onze Minister en Onze Ministers wie het mede aangaat.

Paragraaf 6. Samenstelling en benoeming

Artikel 11

Het College bestaat uit zeven onafhankelijke leden, te weten:

- a. een lid, tevens voorzitter; en
- b. zes onafhankelijke leden.

Artikel 12

De voordracht tot benoeming van de voorzitter en de overige leden van het College geschiedt door Onze Minister, in overeenstemming met Onze Ministers wie het mede aangaat.

Artikel 13

De voorzitter en de overige leden van het College worden benoemd voor een tijdvak van ten hoogste vier jaar. Herbenoeming is terstond mogelijk en kan tweemaal en telkens voor een tijdvak van ten hoogste vier jaar plaatsvinden.

Artikel 14

1. De secretaris van het College wordt benoemd voor een tijdvak van ten hoogste vier jaar op voordracht van Onze Minister, in overeenstemming met Onze Ministers wie het mede aangaat. De secretaris is terstond weder benoembaar. Voor de secretaris kan tevens een plaatsvervanger worden benoemd.

2. De overige leden van het bureau van het College worden benoemd en ontslagen door Onze Minister.

Artikel 15

De voorzitter, de leden en de secretaris van het College kunnen te allen tijde op eigen verzoek worden ontslagen.

Artikel 16

1. De voorzitter, de leden en de secretaris van het College kunnen worden ontslagen wegens ongeschiktheid, onbekwaamheid of op andere zwaarwegende gronden.

2. Onder zwaarwegende gronden wordt mede verstaan het verkrijgen van een direct of indirect persoonlijk belang bij de exploitatie van kansspelen, alsmede het niet-nakomen van de verplichting tot geheimhouding, bedoeld in artikel 2:5 van de Algemene wet bestuursrecht.

3. De voordracht tot ontslag ingevolge het eerste lid geschiedt door Onze Minister, in overeenstemming met Onze Ministers wie het mede aangaat. Een daartoe strekkende voordracht geschiedt niet dan nadat de betrokkene en het College zijn gehoord.

Artikel 17

Indien Onze Minister voornemens is een voordracht te doen als bedoeld in artikel 16, derde lid, kan de voorzitter, een lid of de secretaris van het College bij koninklijk besluit worden geschorst, op voordracht van Onze Minister. Een schorsing vervalt door een tijdsverloop van dertien weken of door ontslag binnen dertien weken na de schorsing.

Paragraaf 7. Werkwijze

Artikel 18

1. Beslissingen kunnen slechts door het College worden genomen indien ten minste de helft van het aantal leden van het College aan de stemming heeft deelgenomen.

2. Beslissingen worden vastgesteld bij meerderheid van stemmen. Bij staking van stemmen beslist de stem van de voorzitter.

Artikel 19

Van de door het College vastgestelde adviezen, voorstellen en aanbevelingen wordt mededeling gedaan door publikatie in het verslag, bedoeld in artikel 33, derde lid, van de wet. Artikel 10, tweede lid, van de Wet openbaarheid van bestuur is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 20

1. Het College stelt, met toestemming van Onze Minister, een reglement van orde op, bevattende nadere regels ten aanzien van zijn werkwijze.

2. Het reglement van orde van het College bevat in ieder geval regels met betrekking tot het uit zijn midden aanwijzen van plaatsvervangende voorzitters, de openbaarheid van zijn

vergaderingen en de wijze waarop door het College vastgestelde voorstellen en aanbevelingen worden bekendgemaakt.

3. Van het reglement van orde wordt mededeling gedaan door plaatsing in de Staatscourant.

Artikel 21

1. Het College kan ten behoeve van zijn werkzaamheden commissies instellen.

2. De bevoegdheid tot het vaststellen van adviezen, voorstellen en aanbevelingen kan niet worden gedelegeerd of gemandateerd aan een commissie.

Artikel 22

1. Het College zendt jaarlijks vóór 1 september aan Onze Minister een bestedingsplan voor het daaropvolgende kalenderjaar met betrekking tot de aan de taakvervulling van het College verbonden uitgaven.

2. Onze Minister bekostigt de uitgaven van het College overeenkomstig het goedgekeurde bestedingsplan.

3. In afwijking van het eerste lid wordt het bestedingsplan voor het kalenderjaar 1996 opgesteld door Onze Minister.

Paragraaf 8. Overgangs- en slotbepalingen

(niet opgenomen)

Reglement van orde van het College van toezicht op de kansspelen (Stcrt. 1996, 63)

Het College van toezicht op de kansspelen,
Gelet op artikel 20 van het Besluit College van toezicht op de kansspelen;
Besluit:

Artikel 1

In dit reglement wordt verstaan onder:

- a. de wet: de Wet op de kansspelen;
- b. het besluit: het Besluit College van toezicht op de kansspelen;
- c. het college: het College van toezicht op de kansspelen.

Artikel 2

1. Het college vergadert ten kantore van het bureau van het college te 's-Gravenhage, tenzij de voorzitter een andere plaats aanwijst.
2. Het college vergadert regelmatig op door de voorzitter vast te stellen tijdstippen en voorts telkens als een ander lid van het college dit met redenen omkleed verzoekt.
3. De vergaderingen zijn niet openbaar, tenzij het college beslist dat de vergadering in het openbaar plaatsvindt.

Artikel 3

1. De secretaris stelt in overleg met de voorzitter de agenda op.
2. De secretaris draagt er zorg voor dat de oproep voor de vergadering en de agenda met stukken ten minste drie dagen voordat de vergadering plaatsvindt in het bezit van de leden zijn.
3. In geval een lid verhinderd is een vergadering bij te wonen geeft hij daarvan tijdig bericht aan de secretaris.

Artikel 4

1. De stemmingen van het college worden mondeling gehouden.
2. In afwijking van het eerste lid vinden stemmingen over personen plaats bij gesloten stembriefjes, tenzij de stemming betrekking heeft op één kandidaat.
3. Blanco stemmen worden niet geteld als geldige stemmen.

Artikel 5

In spoedeisende gevallen kunnen buiten de vergadering beslissingen worden genomen, mits ten minste de helft van het aantal leden van het college schriftelijk of telefonisch, dan wel per telefax of per E-mail, zijn gevoelens inzake de te nemen beslissing heeft geuit.

Artikel 6

1. De secretaris zendt uiterlijk vijf dagen na de vergadering aan de leden de op die vergadering betrekking hebbende besluitenlijst.
2. De besluitenlijst wordt de eerstvolgende vergadering ter goedkeuring voorgelegd.
3. Van een buiten de vergadering genomen beslissing als bedoeld in artikel 5 doet de secretaris in de eerstvolgende vergadering mededeling, waarna de beslissing wordt opgenomen in de besluitenlijst als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 7

Op een ingevolge artikel 21 van het besluit ingestelde commissie zijn de artikelen 2 tot en met 6 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 8

1. Adviezen, aanbevelingen en voorstellen als bedoeld in de artikelen 33 en 35 van de wet worden ondertekend door de voorzitter en de secretaris.
2. De overige uitgaande stukken kunnen worden ondertekend door de secretaris.

Artikel 9

1. Voorstellen en aanbevelingen worden bekendgemaakt door toezending aan degenen tot wie zij zijn gericht.
2. Indien een voorstel of aanbeveling is gericht tot tien of meer vergunninghouders wordt deze bekend gemaakt door plaatsing in de Staatscourant.

Artikel 10

1. Het college kan uit zijn midden plaatsvervangende voorzitters benoemen.
2. De benoeming van een plaatsvervangend voorzitter geldt voor de duur van zijn lidmaatschap, met dien verstande dat bij zijn herbenoeming tot lid opnieuw over zijn plaatsvervangend voorzitterschap wordt beslist.

Artikel 11

De leden van het college en van het bureau van het college nemen niet deel aan enig kansspel waarvoor ingevolge de wet vergunning is verleend.

Artikel 12

1. Dit reglement treedt in werking met ingang van de tweede dag na dagtekening van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst en werkt terug tot 1 januari 1996.
2. Dit reglement wordt aangehaald als: Reglement van orde van het College van toezicht op de kansspelen.

Dit reglement zal in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage, 26 februari 1996

drs. M.W.M. Vos - van Gortel,
voorzitter

mr. E.A. van Vondelen,
secretaris

Dit reglement is overeenkomstig artikel 20, eerste lid, van het Besluit College van toezicht op de kansspelen goedgekeurd door de Staatssecretaris van Justitie.

's-Gravenhage, 11 maart 1996

De Staatssecretaris van Justitie,
E.M.A. Schmitz

Bedrijfsresultaat 2005 (x mln. euro)	staatsloterij		bankgiroloterij		sponsorloterij		postcodeloterij		toto/lotto		instantloterij		totalisator		speelcasino's		TOTAAL	
		in %		in %		in %		in %		in %		in %		in %		in %		in %
Schatkist	131,9	95,6%	0,2	0,4%			1,6	0,7%							256,6	99,1%	390,3	50,7%
NOC*NSF									39,0	71,3%	5,7	65,5%					44,7	5,8%
Stichting DOEN					3,2	8,9%	25,6	11,9%									28,8	3,8%
Fondsenwerving Volksgezondheid					13,5	37,4%	1,0	0,5%	4,9	9,0%	0,7	8,0%					20,1	2,6%
Oranje Fonds			12,1	22,7%			1,0	0,5%	4,9	9,0%	0,7	8,0%					18,7	2,4%
Prins Bernhard Cultuur Fonds			12,1	22,7%					4,7	8,6%	0,7	8,0%					17,5	2,3%
Klimaatproject HIER							16,3	7,5%									16,3	2,1%
UNICEF							15,7	7,2%									15,7	2,0%
Stichting Cultuur- begunstigden			12,1	22,7%			3,6	1,7%									15,7	2,0%
Wereld Natuur Fonds							14,7	6,8%									14,7	1,9%
Artsen zonder Grenzen							14,7	6,8%									14,7	1,9%
Novib							14,7	6,8%									14,7	1,9%
Natuurmonumenten							13,6	6,2%									13,6	1,8%
Unie van Provinciale Landschappen							12,5	5,7%									12,5	1,6%
VluchtelingenWerk							11,6	5,3%									11,6	1,5%
SkansFonds (Katholieke Noden)			7,9	14,9%							0,5	5,8%					8,4	1,1%
Militaire Oorlogs- en Dienstslachtoffers			7,1	13,4%							0,4	4,7%					7,5	1,0%
Humanitas					5,2	14,4%											5,2	0,7%
Nederlandse Rode Kruis					0,8	2,2%	4,0	1,8%									4,8	0,6%
Amnesty International Nederland							4,1	1,9%									4,1	0,5%
Foster Parents Plan							3,0	1,4%									3,0	0,4%
Stichting Vluchteling							2,9	1,3%									2,9	0,4%
Ondersteuning Buurtenonline.nl							2,7	1,2%									2,7	0,4%
Mensen in Nood / Cordaïd							2,6	1,2%									2,6	0,3%
TRANSPORT	131,9	95,6%	51,5	96,8%	22,7	62,9%	165,9	76,4%	53,5	97,9%	8,7	100,0%	0,0	0,0%	256,6	99,1%	690,8	89,7%

Bedrijfsresultaat 2005 (x mln. euro)	staatsloterij		bankgiroloterij		sponsorloterij		postcodeloterij		toto/lotto		instantloterij		totalisator		speelcasino's		TOTAAL	
		in %		in %		in %		in %		in %		in %		in %		in %		in %
TRANSPORT	131,9	95,6%	51,5	96,8%	22,7	62,9%	165,9	76,4%	53,5	97,9%	8,7	100,0%	0,0	0,0%	256,6	99,1%	690,8	89,7%
Greenpeace Nederland							2,5	1,1%									2,5	0,3%
Landschapsbeheer Nederland							2,5	1,1%									2,5	0,3%
12 Provinciale Milieufederaties							2,5	1,1%									2,5	0,3%
Terre des Hommes							2,5	1,1%									2,5	0,3%
Oase Foundation							2,5	1,1%									2,5	0,3%
Nederlandse Draf- en Rensport													2,2	104,8%			2,2	0,3%
Vogelbescherming Nederland							2,1	1,0%									2,1	0,3%
Nationaal Fonds Kinderhulp					2,1	5,8%											2,1	0,3%
Dierenbescherming							2,0	0,9%									2,0	0,3%
Stichting Natuur & Milieu							2,0	0,9%									2,0	0,3%
Eredivisie jeugdopleidingen					2,0	5,5%											2,0	0,3%
Johan Cruyff Foundation					1,8	5,0%											1,8	0,2%
Jantje Beton					0,8	2,2%	1,0	0,5%									1,8	0,2%
Milieudefensie							1,6	0,7%									1,6	0,2%
Clinton Foundation							1,5	0,7%									1,5	0,2%
Stichting voor Leprabestrijding							1,5	0,7%									1,5	0,2%
Natuur- en Milieu-educatie / IVN							1,5	0,7%									1,5	0,2%
UNHCR							1,4	0,6%									1,4	0,2%
Peace Parks Foundation							1,1	0,5%									1,1	0,1%
Liliane Fonds							1,1	0,5%									1,1	0,1%
AMREF Flying Doctors							1,1	0,5%									1,1	0,1%
SOS-Kinderdorpen							1,1	0,5%									1,1	0,1%
Fonds Slachtofferhulp					1,0	2,8%											1,0	0,1%
TRANSPORT	131,9	95,6%	51,5	96,8%	30,4	84,2%	197,4	90,6%	53,5	97,9%	8,7	100,0%	2,2	104,8%	256,6	99,1%	732,2	94,9%

Bedrijfsresultaat 2005 (x mln. euro)	staatsloterij		bankgiroloterij		sponsorloterij		postcodeloterij		toto/lotto		instantloterij		totalisator		speelcasino's		TOTAAL	
		in %		in %		in %		in %		in %		in %		in %		in %		in %
TRANSPORT	131,9	95,6%	51,5	96,8%	30,4	84,2%	197,4	90,6%	53,5	97,9%	8,7	100,0%	2,2	104,8%	256,6	99,1%	732,2	94,9%
Waddenvereniging							1,0	0,5%									1,0	0,1%
Nederlands Comité voor IUCN							1,0	0,5%									1,0	0,1%
Stichting Goois Natuurreservaat							1,0	0,5%									1,0	0,1%
STOP AIDS NOW!							1,0	0,5%									1,0	0,1%
Simavi							1,0	0,5%									1,0	0,1%
World Food Programme							1,0	0,5%									1,0	0,1%
War Child							1,0	0,5%									1,0	0,1%
Vluchtelingen Studenten UAF							0,9	0,4%									0,9	0,1%
Nationale Vereniging De Zonnebloem					0,7	1,9%											0,7	0,1%
Stichting AAP							0,6	0,3%									0,6	0,1%
Nationaal Epilepsie Fonds					0,5	1,4%											0,5	0,1%
Free Voice (SCO)							0,5	0,2%									0,5	0,1%
University for Peace							0,5	0,2%									0,5	0,1%
Nelson Mandela's Children's Fund							0,5	0,2%									0,5	0,1%
De Kleine Aarde							0,5	0,2%									0,5	0,1%
Avalon Foundation							0,5	0,2%									0,5	0,1%
Memisa							0,5	0,2%									0,5	0,1%
Prins Claus Fonds							0,5	0,2%									0,5	0,1%
Save the Children							0,5	0,2%									0,5	0,1%
Stichting Ark							0,5	0,2%									0,5	0,1%
World Population Foundation							0,5	0,2%									0,5	0,1%
Diverse begunstigden (3*0,5)							1,5	0,7%									1,5	0,2%
Overig/diversen	6,0	4,4%	0,4 1,3	3,2%	6,2 -1,7	12,5%	1,7 3,6	2,5%	1,2	2,1%			-0,9 0,8	-4,8%	2,2	0,9%	20,8	2,8%
TOTAAL	137,9	100,0%	53,2	100,0%	36,1	100,0%	217,7	100,0%	54,7	100,0%	8,7	100,0%	2,1	100,0%	258,8	100,0%	769,2	100,0%

